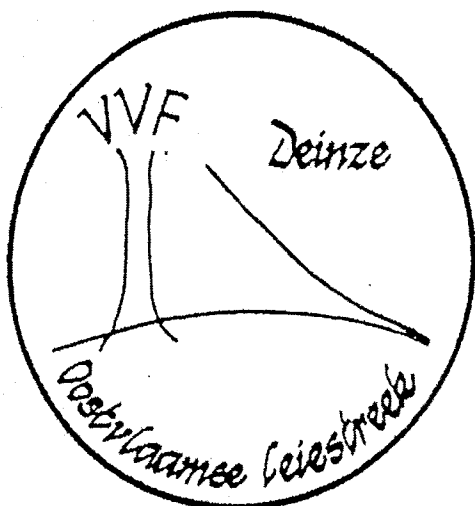

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Verschijnt tweemaandelijks

(niet in juni)

Uitgiftekantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:

Tony VANHEE

11^e jaargang nr. 1

Reigerslaan 2

FEBRUARI 2003

9800 DEINZE

Hoofdredacteur: Demuynck Guido, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drongen

Onze internet-site: <http://www.gekiere.com/vvfdeinze/>

TIEN JAAR VVF-afdeling DEINZE **WIJ VIEREN FEEST OP VRIJDAG 21 MAART 2003 (zie p. 420)**

Activiteiten:

Dinsdag 11 februari 2003 van 20 tot 22 uur in de benedenzaal van de bibliotheek, Markt te Deinze:

“Negentiende-eeuwse fiscale bronnen, hun waarde voor de genealoog”

- Algemeen overzicht, door Tony Vanhee
- De patentbelastingen, door Guido Demuynck

Op het einde van de 18^e eeuw hervormde de Franse bezetter het fiscaal stelsel. Dit nieuwe systeem bleef op enkele aanpassingen na in voege tot de Eerste Wereldoorlog.

De vier directe belastingen (grondbelasting, personele belasting, patentbelasting en plaatselijke belastingen) kunnen de genealoog helpen in zijn speurtocht naar zijn voorouders. Wat betekenen die belastingen? Waar kunnen we ze vinden?

HERNIEUWING LIDGELDEN

Indien U uw lidmaatschapsbijdrage 2003 (5 €) nog niet zou hebben betaald vragen wij U deze te willen overschrijven op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze.

Nationale leden van VVF zijn niet verplicht om deze bijdrage te storten maar hun bijdrage is steeds van harte welkom.

NATIONALE FISCALITEIT VAN DE FRANSE TIJD TOT WO I

Hoewel Deinze al sinds 23 juni 1794 onder Frans bewind (1794-1814) stond, voerde het nieuwe regime pas met de annexatie van België, op 1 oktober 1795, de Franse wetgeving in. Daardoor wijzigde de administratieve bestuursvorm van het land grondig en de hervorming van het fiscaal stelsel hoorde daartoe. Op een paar wijzigingen na zou het tot de Eerste Wereldoorlog in voege blijven. Men kende in de overspannende 19e eeuw vier vormen van directe taxatie: de grondbelasting, de personele belasting, de patentbelasting en de plaatselijke belastingen. In dit artikel behandelen we de nationale fiscaliteit, we beperken ons tot de eerste drie.

GRONDBELASTING

De grondbelasting is in 1796 in de Belgische departementen ingevoerd en ging uit van het netto-inkomen van het onroerend goed. Hoe moet men dit persoonlijk netto-inkomen interpreteren? Voor de grond trok men van de bruto-opbrengst de kosten voor de bebouwing, het zaad, de oogst en het onderhoud af; voor de waarde van de huizen en fabrieken steunde men zich op de huurwaarde of de huur en men verminderde dit met een vierde of een derde wegens de onderhoudskosten tegen verval.

De wetgever bepaalde jaarlijks de totale opbrengst van de grondbelasting en dit opgeëiste bedrag werd verdeeld over de verschillende departementen. Dit gebeurde volgens een omslagsysteem dat men kan vergelijken met de transport uit het ancien régime. Dit watervalsysteem eindigde bij de eigenaar van onroerende goederen die de grondbelasting mocht ophoesten.

Daar de door de overheid opgeëiste totale belastingsom telkens weer kon wijzigen, betaalden de belastingplichtigen nooit eenzelfde bedrag. Dit is een belangrijk gegeven, want wie dit volgt en de grondbelasting van een voorouder ziet schommelen, mag daaruit niet concluderen dat die onroerend goed verkocht of gekocht had. Een vergelijking van de jaarlijks opgelegde grondbelasting voor de hele gemeente biedt hier meer inlichtingen.

De rijksarchieven en gemeentelijke archieven bewaren de rollen met de grondbelasting, samen met andere kadastrale documenten. Daarin vinden we de naam, het beroep en het adres van de eigenaars van onroerende goederen, de ligging (huizen, gebouwen en gronden) in de specifieke gemeente, de oppervlakte en de aard van de grond (bouwland, weide...) en het veronderstelde netto-inkomen ervan weergegeven. Daaruit kunnen we binnen een en dezelfde gemeente het onroerend goed van een voorouder bepalen. Voor eventueel bezit buiten de lokale grens dienen we de grondbelastingen van de omliggende gemeenten te raadplegen.

We dienen ermee rekening te houden dat kleine woningen, hutten of bescheiden eigendommen een geringe fiscale waarde hadden en dat hun eigenaars daarop niet werden belast. Ze verschijnen daarom niet in de lijst van grondbelastingen. Wat die lijst wel voor heeft op de kadastrale leggers en documenten, is dat ze als fiscale rol directer reageert op de recentste bezitswijzigingen. We kunnen enkel aanraden om naast de grondbelasting ook de kadastrale bronnen te raadplegen om vandaar tot een beter inzicht in het bezit van onroerend goed te komen.

Deze directe grondbelasting verzamelde men in de jaren '70 van de 19e eeuw in één kohier, samen met de personele belasting en de patentbelasting. Guido Demuynck behandelde de patentbelasting grondig in het oktobernummer 2002 van *Leiestam*.

BELASTING OP DEUREN EN VENSTERS

De Franse overheid beseftte dat de grondbelasting en de patentbelasting niet alle vormen van inkomensverwerving belastten. Ze bereikte daarmee louter de domeinen onroerend goed en nering. Daarom meende ze letterlijk naar andere tekenen van rijkdom te moeten uitkijken en introduceerde de belasting op deuren en vensters én de personele belasting.

Op 4 frimaire VII (24 november 1798) kwam de belasting op deuren en vensters er, omdat de Franse overheid in de mate van aanwezigheid van deuren en vensters die op de straat, een binnenplein of op tuinen van gebouwen of fabrieken uitgaven, uitingen van welstand zocht. Het ging om woningen, waardoor schuren, stallen e.d. niet in aanmerking kwamen.

PERSONELE, MEUBILAIRE EN WEELDEBELASTING

De "personele belasting" bestond uit een gelaagd systeem en heette voluit "Contribution personnelle, mobilière et somptuaire". Ook hier waren de uiterlijke kenmerken de basis van een fiscale aanslag. Men onderscheidde daarin drie delen:

- De **personele** belasting zelf die de waarde van drie daglonen omvatte. Elke inwoner, man of vrouw, die meer dan een jaar in de gemeente had gewoond, burgerrechten genoot en niet bekend stond als behoeftig, kreeg die aanslag.
- Inwoners die een personele belasting betaalden, kregen ook de **mobiliaire** (meubilaire) belasting toegeschoven, in verhouding tot de huurwaarde van de betrokken woning. De heffing had finaal alleen de naam met het "meubilair" gemeenschappelijk, want ze drukte op de totaliteit van de inkomsten van de belastingplichtige.
Specifiek voor die heffing willen we de aandacht op twee categorieën vestigen. Bij de vrijgezellen, mannen vanaf 30 jaar (ongehuwd of weduwnaar), verdubbelde de overheid de fiscale huurwaarde van de woning, waardoor de belasting dan ook navenant steeg. Ambtenaren in openbare dienst die buiten hun wedde geen andere inkomsten meer hadden, stelde men vrij omdat de belasting al via hun salaris werd ingehouden. Wie wel nog andere inkomsten had, kreeg 25% vermindering. Die inhouding schafte men echter in het jaar IX af.
- De **somptuaire** belasting of weeldebelasting viseerde het houden van luxepaarden, luxewagens en huisbedienden jonger dan 60 jaar. Men schafte ze in 1807 af.
Men kan ermee nagaan wie er werkelijk huisbedienden voor huishoudelijk werk of persoonlijke hulp op nahield, en niet als knechten of meiden die in het landbouwbedrijf, de handelszaak of onderneming hielpen. In de volkstellingen bijv. is die specifieke status bij handelaars of ambachtslui niet altijd duidelijk en we mogen aannemen dat men hen half als huispersoneel half als medewerker inzette.

In de Hollandse periode kwam er een nieuwe ordening in de belasting (wet van 28 juni 1822) die in grote lijnen tot aan de Eerste Wereldoorlog is behouden. Men nam 6 criteria van sociaal aanzien in aanmerking: de huurwaarde van de betrokken woning, het aantal buitendeuren en vensters, de waarde van het meubilair (afgeschaft in 1879), het aantal afzonderlijke haarden (afgeschaft in 1879), aantal dienstboden (afgeschaft in 1883), aantal luxepaarden (afgeschaft in 1883). De afschaffing van sommige criteria bracht een tariefwijziging met zich mee.

Na 1893 kwam er een bijgevoegde rol bij (nr. 239B), nl. de "Rôle des habitations/maisons d'ouvrières". Hierin vinden we die belastingplichtigen terug die de wet van 18 juli 1893 van die personele belasting vrijstelde. Het waren arbeiders en oud-arbeiders die onbekwaam waren om te werken en niet meer dan één woning bezaten, waarvan de kadastrale waarde onder een vastgelegd minimum lag. Ze mochten daarenboven geen commerciële activiteit uitoefenen en niet meer dan 100 are land bewerken.

De relatie tussen de opgelegde heffingen en de reële waarde van het getaxeerde moeten we met omzichtigheid benaderen. Als genealoog plaatsen we de gegevens van onze voorouders altijd in de lokale context, waardoor we hun socio-economische rol beter kunnen bepalen. Daarom is een kritische benadering van elke bron noodzakelijk met o.a. vragen over het doel en de omslagbasis van de fiscale aanslag. Een van de reële problemen is het feit dat het verschil tussen de echte en de fiscale huurwaarde in de tijd steeds toenam, m.a.w. dat een huis in huurwaarde toenam, terwijl zijn fiscale waarde minder snel steeg (inertie). Dit aspect is vooral van belang als we gegevens die in tijd heel ver uit elkaar liggen met elkaar vergelijken.

Een ander facet kan het controlesysteem van de overheid in vraag stellen, want in welke mate konden onze voorouders frauderen en slaagden zij erin, tot de vrijgestelden te behoren om minder te moeten te betalen of integendeel tot de belastingplichtigen toe te kunnen treden om kiesrecht te verwerven.

De kritiek op de fiscale bronnen kan de onderzoeker deels opvangen door zoveel mogelijk andere bronnen te raadplegen: landbouwtellingen, nijverheidstellingen, zuiver kadastrale documenten, electorale bronnen en de hele archivering rond het begrip armoede.

Bronnen:

S. Vervaeck. "Enkele bronnen uit de Franse Tijd. Hun belang voor de sociale geschiedenis." Leuven/Parijs, 1962, 108 pp.

J. De Belder en E. Vanhaute. Sociale en economische geschiedenis. In: J. Art (red.), "Hoe schrijf ik de geschiedenis van mijn gemeente?" Deel 1. Gent, 1993, pp. 141-148.

Tony Vanhee

Bronnen in het Rijksarchief Gent

Fonds Deinze (Inventaris nr. 134).

Deinze:

718: Rol van het jaar IX (1800-1801).	1 reg. + 1 schrift.
719: Idem (1818-1825).	1 katern.
720: Rol der belasting op gronden (1825-1829).	2 registers.
721: Rol der belasting op huizen en op deuren en vensters (1825).	1 register.
722: Dubbels van de rol (1844-1858; 1860).	1 bundel.
728: Belasting op deuren en vensters.	1 bundel.
741: Belastingrollen IX, 1844-1857, 1860 (personele en mobiliare bel.)	1 bundel
742: Belasting op het dienstpersoneel (1851).	1 bundel.
743: Paarden en rijtuigen (1831).	1 bundel.

Astene:

1140: Diverse lijsten van belastingplichtigen (1818-1899).	1 bundel.
--	-----------

Zeveren:

1197: Diverse belastingrollen, jaar VIII-1859.	1 bundel.
--	-----------

Bezoek de stand van VVF-Deinze op de

VIERDE FAMILIEKUNDIGE BOEKENBEURS - TIELT

Op zondag 9 maart 2003 van 9 tot 12.30 u.

Jeugd Ontmoetingscentrum, Generaal Maczekplein, Tielt
(dit is de nieuwe Europahal kant zwembad/sportvelden)

TIEN JAAR VVF - afdeling DEINZE

Feitelijk hebben we nog te maken met een broekventje - want op 20 november 2002 is VVF-Deinze officieel 10 jaar oud geworden. Toch willen we niet nalaten dit genealogisch kind te vieren, zij het dan zonder luid tromgeroffel. We zochten naar een rustige plek en een frisse datum en combineerden daarom de koekoek met de lente.

Waar staat dit voor?

Eenvoudig.

We vragen onze leden van de VVF-afdeling Deinze en hun partner om op

vrijdag 21 maart 2003

tegen **19.30 uur**

de weg gevonden te hebben naar

't Koekoeksnestje - Parijsestraat 58 te Astene.

Een ravissante plaats voor genealogen, die vaak andermans ei in eigen nest vinden.

We nodigen jullie uit voor een etentje met een schuimend aperitiefje en kleine hapjes als welkom. Het speenvarken, nu volop in constructie, zal zichzelf in buffetvorm tentoonstellen. Het wordt niet enkel bekeken, aankomen mag ook - voor die extra inspanning zullen we het met een groentenkrans en frietjes offeren.

We voorzien water om al dan niet bij de witte of rode wijn te doen en eindigen met koffie en zoetzaligheden.

Het venijn zit hem altijd in de staart - zegt men. Is dat zo? Wat vragen we daarvoor?

Onze trouwe leden willen we in de watten leggen:

leden van het jaar 2003 betalen slechts 12,50 euro - wij passen de rest bij;
hun partner (liefst 1) telt 25 euro neer.

Voor de goede gang van zaken schrijf je je in met het bijgevoegde formulier vóór 14 maart 2003 door
het nodige bedrag te storten op rekeningnummer
083-2731167-38

van VVF-afdeling Deinze
Lijsterstraat 35
9810 Nazareth-Eke

met de feestelijke vermelding "**Etentje**". Mogen we vragen eveneens Guy Thoonen van je komst te verwittigen. Hij biedt je zijn luisterend oor en zijn glimlach aan op het nummer 09/385.52.40.

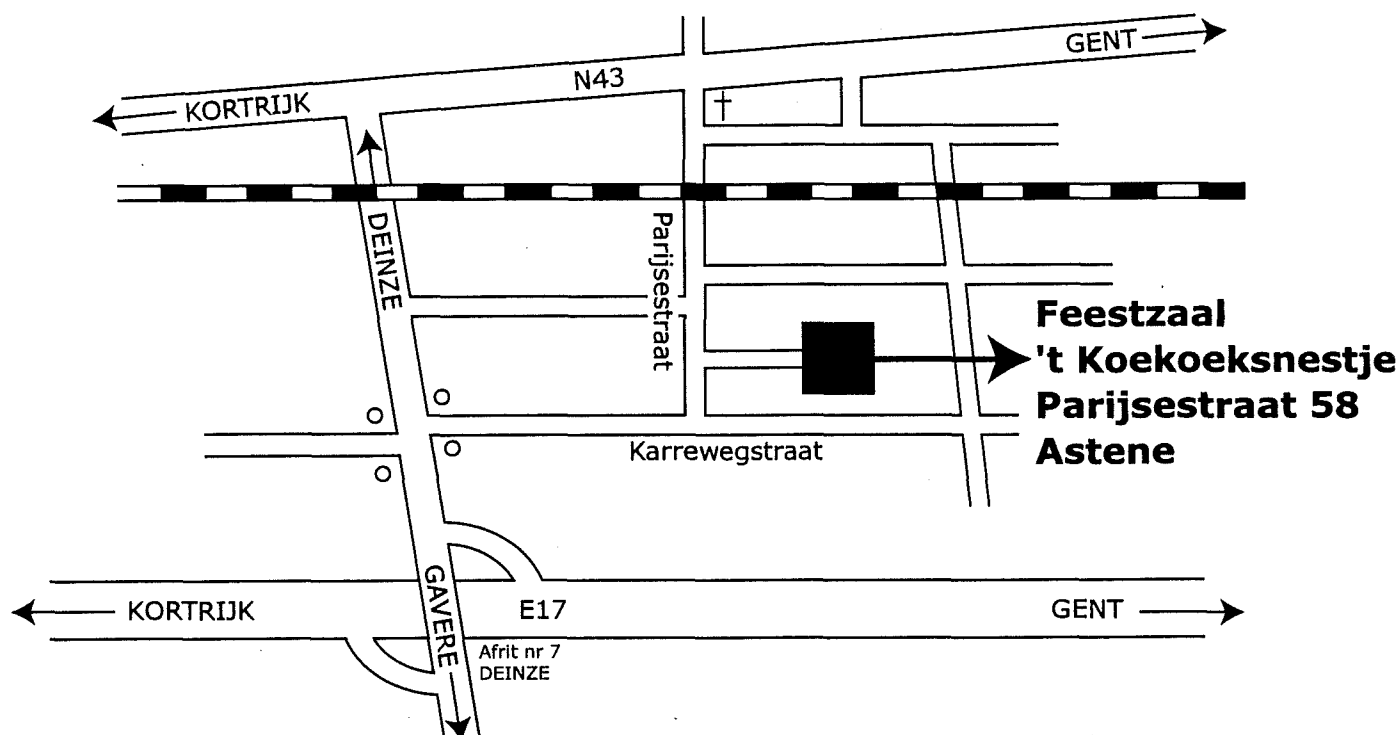
We kijken uit naar jullie komst om gezellig en rustig over familiekundige koetjes en andere dingetjes te babbelen - de kalfjes zijn voor een andere keer.

Met vriendelijke groeten van het bestuur

Claude - Guido - Guy - Herman - Jacques - Romain - Tony en Vic

P.S. voor wie zich moeilijk kan oriënteren in de woeste Astense velden: op pagina 421 vind je een kaartje dat je de weg zal tonen naar het lekkere varkentje.

Hieronder de wegbeschrijving naar “t Koekoeksnestje”

KERK- EN DISREKENINGEN ALS BRON VOOR DE FAMILIEKUNDE

(vervolg van Leiestam 10^e jaargang nr. 5 p. 409-411)

Disrekening van parochie Onze-Lieve-Vrouw (Deinze) van het jaar 1702
(bron: Rijksarchief Gent, Kerkfabriek Deinze (Inventaris 4.4) nr. 67)

(1 recto) **Rekenynghe bewys** ende relyquae die bij desen doen ende overgeven Gillis VAN RENTERGHEM fs. Jan ende Guillielmus BRAET fs. Pieter beyde armmessters der stede van deynse midtsgaeders Gillis VAN RENTERGHEM comys ontfangher over Jan VANDER MUELENE fs. Marqus als ontfanghere vanden selven armen ende dat over alle d'Administraecien die de selve hebben ghehadt ende genomen van alle de goederen de voorseyde armen compyterende over den Jaere verschenen kersavont 1701 ende het vuytgeven 1702 immers tot ende met het doen deser rekenynghe Als volcht

(1 recto-2 verso) **Ontfanck** van pennynck renten in St. Martens prochie binnen deynse verschenen kersavont 1701 (...)

Iem ontfanen van weduwe Guillielmus GALLE te vooren Joos VAN HONACKERE een pondt eene schele drye deniers parisis tsjaers vuyt haer huys ende stede den borgoenschen schilt west Joos JOCHEM dus hier over den jaere verschenen 1701

1 p. 1 s. 3 d. p. (...)

(2 verso-5 recto) Renten in Deynse (...)

Item ontfanen van Jan SCHOTTE te vooren Pieter DE GRUYTERE een pondt twee schele parisis vuyt sijn huys ende stede suyt de weduwe Alexander DE GREVELE noort meester Lieven QUICKENBORN oost de straete west de caendele dus hier over den jaere verschenen kersavont 1701

1 p. 2 s. p. (...)

(5 recto-6 verso) Renten op d'oostsyde vande straete (...)

Item ontfanen van Chaerle CRAS te vooren Joos REYLOF drij schele vier deniers parisis uyt sijn stede ende erfve noort de weduwe Jan DE GRUYTERE oost ende west de straete suyt Jacobus MICHIELS dus hier over den Jaere verschenen kersavond 1701

3 s. 4 d. p. (...)

(7 recto-8 verso) Renten buyten de brussche poorte (...)

(8 verso-9 recto) Renten buyten de gendtsche poorte

(9 recto) Renten in Severen

(9 recto-10 recto) Ontfanck van landen thienden ende meersschen pachten eerst van thienden landen ende erfven

Alvooren ontfanen van Daneel VERBAUWEN de some van achthien ponden groten over een jaer pacht vande thiende haer bestreckende op St Jans lederne ende bachte eenen termyn van dry jaeren tweede jaer verschenen den jaere 1702 in ponden p. 2c 16 p. p. (...)

(10 verso-11 recto) Ontfanck van meersschen

Alvooren ontfanen van Guillielmus DE DAPPERE die in pachte heeft een meerselken anden steendam eenen termyn van dry jaeren voor de somme van een pondt ses grooten tsjaers boven de last van twee halster een achtelynck min tsesde deel evene, dus hier over sijn tweede jaer verschenen kersavond 1702 in ponden parisis tot 12 p. 6 s. p. (...)

(11 recto-12 verso) Ontfanck van crooserende renten losselick den penninck 16^e als volcht

Alvooren ontfanen van weduwe meester Jan VAN DAMME te vooren Jacobus DE VOS vier pondt parisis tsjaers besedt op sijn huys ende erfve commende van Pieter TACK west de straete noort de rodestraete suyt Pieter DE SMEDT d'haude dus hier 4 p. p. (...)

(13 recto) Anderen ontfanck van renten desen disch opghedraghen bij wijlent Jan VANDEN BUSSCHE bij testamente

(13 verso-14 recto) Anderen ontfanck van raporten wesende extraordinaire als vocht (...)

Item van baete de some van acht schellynghen vier grooten dat over soo vele is bevonden inde bossen die sijn vuyt hanghende inde herberghen ten jaere 1702 in ponden parisis tot 5 p. p. (...)

(14 verso-15 recto) Ontfanck van Roggeh (...)

Item ontfanen van Jan BIEBUYCK te vooren Marten DE ROO een halster vyf achtelyngh rogge vuyt den lande tusschen Aersele ende vynct geseyt den Ardauw suyt de straete oost Jan BAUDONCK noort d'harte meersch west Maurus LOOTENS dus hier over tjaer 1701 1 halster vyf achtelynck rogghe (...)

(15 verso-16 verso) **Betalynghe** ghedaen jehghens den voorseyden ontfanck vanden jaere 1702 als volcht eerst ordonaire (...)

Item betaelt aen heer N. PARMENTIER in qualiteyt als onderpastor de somme van ses ponden groten over sijn jaerlicx pencyoen verschenen den 1en des jaers 1703 in ponden parisis tot 72 p. p. (...)

(17-17 verso) Andere betaelynghe van renten die desen armen is geldende als volcht

Item betaelt aenden ontfangre van schelde velde de somme van vier grooten tsjaers vuyt den Armen bosch tot peteghem verschenen de jaeren 1699, 1700, 1701 en 1702

(18-21 verso) Andere betaelynghe van refecyen als anders (...)

Item betaelt aen Guillielmus DE DAPPERE de somme van neghen schellynghe elf groten over leveryinghe van seven potten wyn ten behoeve vande communycanten te paesschen 1702 blyckende by quytancie in ponden parisis tot 5 p. 19 s. p. (...)

Item betaelt aen Bernaert BULTYNCK de some van twee schellynghe acht grooten over synen dienst ut metsen en reparacie gedaen int huys vande armen ten jaere 1702 blyckende bij quytancie in ponden parisis tot 1 p. 12 s. p. (...)

Item betaelt aen weduwe Matheeus DE GEEST de some van eenen schellynck grootenende dat over leveryinghe van haute schoen voor desen armen ten jaere 1702 blyckende by quytancie in ponden parisis tot 12 s. p. (...)

Item betaelt aen Jacobus MICHIELS de some van thien grooten over tmacken van eenen rock omme Janneken CURTVRIENT ten jaere 1702 10 s. p. (...)

Guido Demuyneck

MAES

Mijn familie woonde honkvast in het Waasland, meer bepaald in de stad Sint-Niklaas. Ik was de eerste van onze struik-Maes die de streek verliet (in 1950).

In 1640 waren er in Sint-Niklaas 34 gezinnen waarvan de huisvader Maes heette. Die 34 Maesen haalden samen 118 zoons en 69 dochters: dus 118 jonge mannen die hun naam konden doorgeven. Sint-Niklaas moet dus wel een leverancier van Maesen geweest zijn. Een van die 188 moet de grootvader geweest zijn van Jan Baptist Maes die de vader werd van een Willem Maes, waarvan onze struik afstamt. Willem werd in 1728 geboren en Jan Baptist stierf in 1730 of 1731. Volgens de Status Animarum van 1734 waren er in Sint-Niklaas 221 personen met de familienaam Maes (op een totaal van 15.904 inwoners).

Van de 34 vaders-Maes van 1640 waren er 9 die Jan heetten; van de 118 zoons van 1640 waren er 29 die Jan (Joannes) heetten; 5 Maes-vaders heetten Pieter en 15 Maes-zoons heetten ook Pieter (verder Adriaen, Michiel, Joos, Maerten, Hendrik, Willem, Gillis,...).

Toen ik een maand oud was (geboren 4/8/1926) vierde mijn overgrootvader Aloys zijn diamanten bruiloft; hij werd geboren in 1841 (en stierf in 1927), zijn vader in 1791. Ik bezit een foto genomen op de viering in september 1926. Heel de familie staat erop (behalve ik): mijn oudere broer, gestorven op 25/12/1933, mijn vader (1897-1961) en mijn moeder, de vijf broers en de vijf zusters van mijn vader, mijn grootvader Leo en mijn grootmoeder. Zo een foto is een familiedocument, tenminste als men de mensen kan identificeren. Ik ken al mijn ooms en tantes, mijn kozijns en nichten die erop staan; ze zijn allen ouder dan ik en velen zijn al overleden. Ik was toen de jongste spruit Maes.

Mijn grootvader Leo (1863-1934) kreeg in 1888 een eerste zoon en die kreeg de naam Alois, naar zijn grootvader, dan een dochter en dan weer een zoon: Petrus, geboren in 1891 en als baby in datzelfde jaar gestorven. Dan kwamen er drie dochters en dan weer een zoon en die kreeg de naam van de gestorven zoon: Petrus (1897-1961) en deze Petrus werd mijn vader. Na Petrus (het 7^e kind) kwamen er nog vier zoons en dan, tot slot, nog een dochter.

Petrus, mijn vader, kreeg een zoon en die kreeg de naam van zijn grootvader: Leo (° 6/12/1919). In augustus 1926 werd ik geboren, in september 1927 kwam er een tweeling bij (Godelieve en Maria) die twee maanden later stierven.

Mijn oudere broer Leo stierf op 25 december 1933 en op 8 januari 1934 beviel mijn moeder andermaal van een zoon die de naam Leo kreeg, als vervanging a.h.w. van de pas gestorven Leo. Anderhalf jaar later kwam er nog een zoon: Arnold. Dat een kind de naam kreeg van een gestorven kind gebeurde toen wel meer. De kindersterfte was vrij groot.

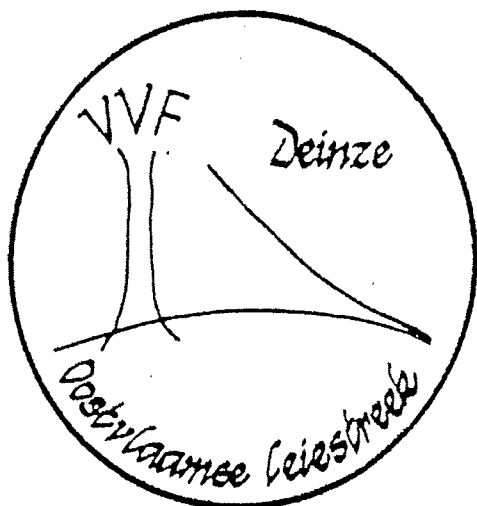
Bij grootvader Leo waren er dus 12 kinderen, waarvan er slechts één als kind stierf; dat was uitzonderlijk weinig. Mijn ouders hadden 6 kinderen waarvan er drie als kind stierven; dat was toen (in de jaren '20/30) al vrij veel.

De naam Maes komt van Thomas, Thomaes, een Griekse naam voor één van een tweeling (duo-dwo-two-zwo-zwei-twee) = tweelingbroer. Het is dus een afkorting en waarschijnlijk werd ooit de klemtoon op de tweede lettergreep gelegd.

Maes is na Janssens/Jansen (46.187) en Peters/Peeters (42.123) de meest voorkomende familienaam (25.173) in België anno 1987. Met de naam Maes waren er toen zowat 100 mensen in Deinze. In de kiezerslijst van Groot-Deinze 1991 staan er 75 Maesen. In 2002 zijn er 45 telefoonaansluitingen op de naam Maes in Deinze.

En hoe is het met jouw naam gesteld? Wat betekent je naam? En heb je al eens onderzocht hoe het in jouw familie gesteld is met het doorgeven van de naam van grootvader of dooppeter? En hoe vaak kindersterfte in jouw genealogie voorkomt?

Herman Maes

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Verschijnt tweemaandelijks

(niet in juni)

Uitgavekantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:

Tony VANHEE

11^e jaargang nr. 2

Reigerslaan 2

APRIL 2003

9800 DEINZE

Hoofdredacteur: Demuynck Guido, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drongen

Onze internet-site: <http://www.gekiere.com/vvfdinze/>

Activiteiten:

Dinsdag 6 mei 2003 van 20 tot 22 uur in de benedenzaal van de bibliotheek, Markt te Deinze:

“Het Liberaal Archief” door Luc Pareyn, directeur van dit archief

Het Liberaal Archief is het centrale archief voor de liberale beweging in België/Vlaanderen. Het werd opgericht te Gent in 1982. Als wetenschappelijke instelling heeft het Liberaal Archief tot doel het verzamelen, bewaren en ontsluiten van alle bronnenmateriaal over de liberale beweging in België/Vlaanderen van het begin van de 19^e eeuw tot heden. Dit bronnenmateriaal omvat zowel archivalia stricto sensu als boeken en brochures, kranten en periodieken, foto's, affiches, vlaggen en museale stukken. Het Liberaal Archief bewaart de archieven van de grote liberale organisaties, zoals de partij, het Willemsfonds, het Liberaal Vlaams Verbond en de Liberale Jonge Wachten/PVV-Jongeren. Ook archieven van personen actief in de brede liberale beweging worden bijgehouden. Van meer dan 1000 plaatselijke verenigingen in Vlaanderen kan archiefmateriaal worden geconsulteerd.

Van een aantal plaatselijke partijafdelingen zijn verslagboeken bewaard vb. van Deinze (1857-1901).

Zaterdag en zondag 10 en 11 mei 2003: 38ste Nationaal VVF-Congres: “Waar liggen je wortels”

In Cultureel Centrum De Bosuil, Witherendreef 1 3090 Jezus-Eik (Overijse)

In dit nummer een Engelstalig artikel van Kathryn Wruble-Hillebrand, een Amerikaanse waarmee de VVF-Deinze sinds enige tijd geregeld contact onderhoudt.

Kathy is de auteur van onze recentste publicatie "Zeven eeuwen genealogisch onderzoek", verkrijgbaar in boekvorm en op CD-Rom.

Coming to America

By Kathryn A. Wruble-Hillebrand

It was Wednesday, October 26, 1922 when the SS Gothland left the port of Antwerp in Belgium. The ship arrived on Tuesday, November 1st at Ellis Island in New York harbor in the United States of America. Ellis Island was considered the gateway to America for more than twelve million immigrants between 1892 and 1924. According to the New York Times it was a day of fair skies and mild temperatures. The high was 58 degrees Fahrenheit and the low was 42. The weatherman was calling for showers and the winds were from the southwest. In that time period the New York Times newspaper cost two cents and the President was Warren G. Harding and Calvin Coolidge was Vice-President. Among the passengers on the Gothland were my grandparents, **Alphonse Leopold De Clercq**, 25 years old, his young bride, **Flavie Marguerite Marie Duchateau**, 23 years old, and their sixteen month old daughter, my mother, **Suzanna Alice Zulma De Clercq** "Alice". Alphonse was the youngest son of **Petrus De Clercq**, (b. Lotenhulle, fs **Blondinus & Coleta Laroy**) a linen weaver, and **Maria Ludovica Vanden Berghe**, (b. Lotenhulle, fa **Petrus & Francisca De Backer**) a lacemaker. Alphonse was born in Poesele, 24 May 1897 on Beentjenstraat. He came from a large family of seventeen or more children. Growing up, I remember Flavie telling us that Grandpa's parents had 23 children but I have only accounted for seventeen, so I am not sure that it is correct. I remember that my grandmother used to say that Grandpa's mother was pregnant all of her adult life. Being that she died so young, Grandpa was raised by his oldest sister, **Leonie Delphine De Clercq** who was born in Gent and was married to **August Claeys**. The De Clercq family originated from the city of Vinkt back in the 17th century. Some lines of the family migrated to Lotenhulle, Meigem, Mariakerke, Drongen, Sint-Denijs-Westrem, Poesele, Ruiselede, Aarsele, Eeklo, Zeveren, Kanegem, Zwevezele and Deinze. Other lines moved to other towns in Belgium that are unknown at this time. The birth, death and marriage records show that the occupation of most of the De Clercq's were farmers, weavers and spinners. I also found a wooden shoemaker. A state of goods document was found dated 1736 of **Franciscus De Clercq** (fs **Jacobus & ?**) married to **Joanna De Baets** (fa **Joannes & Judoca Saemen**) of Vinkt. He is the second oldest ancestor I know of in the De Clercq family. Naming his possessions and land, it was apparent that he had a nice sized farm for this time period and that the family was quite comfortable.

*August Claeys and Leonie Delphine De Clercq
raised Alphonse De Clercq*

An Outline of the De Clercq Family

Petrus DE CLERCQ, son of **Blondinus and Coleta Laroy** born on 26 Jul 1846 in Lotenhulle, Belgium, East Flanders. Petrus died in Meigem Belgium, East Flanders on 2 Oct 1919 on Kerkstraat, he was 73. Occupation: 1870 - Weaver.

On 23 Nov 1870 when Petrus was 24, he married **Maria Ludovica VANDEN BERGHE**, 15, daughter of **Petrus VANDEN BERGHE & Francisca DE BACKER**, in Lotenhulle, Belgium. Born on 17 May 1855 in Lotenhulle, Belgium, East Flanders. Maria Ludovica died in Meigem, Belgium, East Flanders on 8 Jul 1898 on Vaarzeelesstraat, she was 43.

They had the following children:

i. **Leonie Delphina** (1873-1947)

Born on 4 Dec 1873 in Ghent, Belgium, East Flanders. Leonie Delphina died in Meigem, Belgium, East Flanders on 23 Jun 1947, she was 73.

On 11 Sep 1901 when Leonie Delphina was 27, she married **August CLAEYS**, in Meigem, Belgium. Born on 27 Jun 1877 in Aarsele, Belgium. August died in Deinze, Belgium on 1 Jan 1960, he was 82.

ii. **Joseph Adele** (1875-1877)

Born on 30 Sep 1875 in Poesele, Belgium, East Flanders. Joseph Adele died in Poesele, Belgium, East Flanders on 7 Jun 1877, he was 1.

iii. **Joseph Emiel** (1877-1914)

Born on 12 Jul 1877 in Poesele, Belgium, East Flanders. Joseph Emiel died in Loyers, Belgium on 22 Aug 1914 in WW I, he was 37. Joseph Emiel married **Marie Prudence VAN NEVEL**. Born in 1881. Marie Prudence died in 1959, she was 78.

iv. **Marie Sidonie** (1879-1953)

Born on 24 Mar 1879 in Poesele, Belgium, East Flanders. Marie Sidonie died in possibly Hansbeke or Maria Kerke in 1953, she was 73.

v. **Helena Maria Prudence** (1880~1918)

Born on 10 May 1880 in Ruiselede, Belgium, West Flanders. Helena Maria Prudence died in possibly Gent, Drongen, or Sint-Denijs-Westrem BET. 1918 – 1923. Helena Maria Prudence married **Prosper BIESBROECK**.

vi. **Leontina Irma** (1881-?)

Born on 3 Nov 1881 in Ruiselede, Belgium, West Flanders.
Leontina Irma married **Ferdinand HAECK**. Born abt 1876 in Eeklo, Belgium

vii. **Gustavus Alfred Adolph** (1882-1910)

Born on 14 Dec 1882 in Ruiselede, Belgium, West Flanders. Gustavus Alfred Adolph died in South Bend, Indiana, U.S.A. on 10 Oct 1910, he was 27. Buried on 12 Oct 1910 in Notre Dame, Indiana, U.S.A.

viii. **Alphonsius Octavus** (1884-)

Born on 18 Jul 1884 in Ruiselede, Belgium, West Flanders.

ix. **Bruno Edward** (1885-1954)

Born on 29 Dec 1885 in Ruiselede, Belgium, West Flanders. Bruno Edward died in 1954, he was 68. Bruno Edward married **Marie WILLAERT**.

x. **Rene** (1887-)

Born on 27 Jun 1887 in Poesele, Belgium, East Flanders. Rene died in Possibly Gosselies, Charleroi. Rene married **Irma** ?.

xi. **Leopold Fredrick** (Twin) (1889-1889)

Born on 12 Jan 1889 in Poesele, Belgium, East Flanders. Leopold Fredrick died on 13 Jan 1889 in Poesele, Belgium, East Flanders.

xii. **(Unnamed female Twin)** (1889-1889)

Born on 12 Jan 1889 in Poesele, Belgium, East Flanders. -- died on 12 Jan 1889 in Poesele, Belgium, East Flanders.

xiii. **Leopold Francies Xaverius** (1890-)

Born on 12 Jan 1890 in Poesele, Belgium. Leopold Francies Xaverius possibly died in Gosselies, Charleroi.

xiv. **Maria Valentina** (1891-1973)

Born on 22 Aug 1891 in Poesele, Belgium, East Flanders. Maria Valentina died in Clearwater, Florida, U.S.A. on 3 Jun 1973, she was 81. Buried on 6 Jun 1973 in Clearwater, Florida, U.S.A. Maria Valentina married **Ferdinand STAELENS**, in Belgium. Born on 19 Mar 1889 in Eeklo, Belgium. Ferdinand died in Florida in Nov 1968, he was 79.

xv. **Leopold Theophiel** (1893-1970)

Born on 14 Jan 1893 in Poesele, Belgium, East Flanders. Leopold Theophiel probably died in Astene Belgium in 1970, he was 76.

On 24 May 1922 when Leopold Theophiel was 29, he married **Maria Louisa JANSSENS**, in Deinze, Belgium. Born on 12 Jul 1895 in Deinze, Belgium. Maria Louisa died in Astene, Belgium on 2 Oct 1967, she was 72.

xvi. **Cyriel Joseph** (1895-1978)

Born on 5 May 1895 in Poesele, Belgium, East Flanders. Cyriel Joseph died in South Bend, Indiana, U.S.A. on 20 Aug 1978, he was 83. Buried on 23 Aug 1978 in Highland Cemetery, South Bend, Indiana. Occupation: 1913 - Gasworkman. In Sep 1913 when Cyriel Joseph was 18, he married **Augusta VERNAET**, in Eeklo, Belgium. Born on 15 Aug 1889 in Eeklo, Belgium. Augusta died in South Bend, In, U.S.A. on 20 Aug 1974, she was 85.

xvii. **Alphonse Leopold** (1897-1981)

Born on 24 May 1897 in Poesele, Belgium, East Flanders. Alphonse Leopold died in South Bend, Indiana on 10 May 1981, he was 83. Buried on 13 May 1981 in South Bend, Indiana, Highland Cemetery.

Flavie was the oldest daughter of Franklin Leonce Duchateau (b. Nevele, fs Bruno & Amelia Haelterman) and Zulma Marie Elisa Reyniers, (b. Landegem, fa Auguste & Ida Albertina De Vreese) born in Zomergem, 20 June 1899. Alphonse and Flavie married in Molenbeek-Saint Jean near Brussels. At the time of their marriage, Alphonse's occupation was a chauffeur and Flavie was a servant. The witnesses were Flavie's cousin, Esther Reyniers (fa Carolus Henricus Emilius & Judith Maria Ludovica De Wachter), and Alphonse's cousin, Rene Gusse who resided in Hansbeke. Flavie enjoyed telling the story that she worked in a dry goods store for her Aunt and Uncle in Gent. One day, playfully, she told her aunt that she was going to marry the next man that walked in the door. Lo and behold, it was Alphonse De Clercq in a leather jacket. Flavie was very surprised to see him because she thought that Alphonse was killed in WWI. Apparently, Flavie knew Alphonse before this time. He was a prisoner in a German concentration camp for 23 months where he worked on a railroad near the border of France. Alphonse was not formally in the Belgian military but was captured as a civilian.

Outline of the Duchateau Family

1. Franklin Leonce DUCHATEAU. Born on 1 Jul 1873 in Nevele, Belgium. Franklin Leonce died in South Bend, Indiana, U.S.A. on 6 Jun 1920, he was 46. Occupation: Merchant. On 10 Jan 1898 when Franklin Leonce was 24, he married Zulma Marie Elisa REYNIERS, daughter of Auguste REYNIERS & Ida Albertina DE VREESE, in Landegem, Belgium. Born on 30 Nov 1878 in Landegem, Belgium. Zulma Marie Elisa died in Schaerbeek, Belgium on 1 Feb 1960, she was 81.

They had the following children:

i. **Bruno Beaudewyn Hilaire.** (1898-1898)

Born on 14 Jul 1898 in Zomergem, Belgium. Bruno Beaudewyn Hilaire died on 29 Jul 1898 in Zomergem, Belgium.

ii. **Flavie Marguerite Marie** (1899-1984)

iii. **Valere Franklin Emile**. (1900-1904)

Born on 13 Dec 1900 in Zomergem, Belgium. Valere Franklin Emile died in Zomergem, Belgium on 7 May 1904, he was 3.

iii. **Walter Franklin Alfons Marie**. (1903-1903)

Born on 11 Jan 1903 in Zomergem, Belgium. Walter Franklin Alfons Marie died on 19 May 1903 in Zomergem, Belgium.

iv. **Marie Mireille Marguerite** (1904-1990)

Marie Mireille Marguerite DUCHATEAU. Born on 23 Dec 1904 in Zomergem, Belgium. Marie Mireille Marguerite died in Nevele, Belgium on 23 Oct 1990, she was 85.

Marie Mireille Marguerite married **Rene DE BRABANDER**. Born on 27 Feb 1896 in Nevele, Belgium. Rene died in Vosselaere, Belgium on 29 Dec 1985, he was 89.

vi. **Alice Elza Clarisse** (1907-1984)

Alice Elza Clarisse DUCHATEAU. Born on 4 Jan 1907 in Zomergem, Belgium. Alice Elza Clarisse died in Paris, France on 6 Apr 1984, she was 77. Buried on 11 Apr 1984. On 18 Aug 1945 (?) Alice Elza Clarisse married **Lejb ZAREMAYER**, in Belgium. Born on 14 Apr 1907 in Wloszezowa, Poland. Lejb died in Paris, France on 15 Apr 1996, he was 89.

vii. **Raoul Kamiel Valere** (1909-1982)

Raoul Kamiel Valere DUCHATEAU. Born on 22 May 1909 in Zomergem, Belgium. Raoul Kamiel Valere died in Brussels, Belgium on 20 Apr 1982, he was 72. Buried on 23 Apr 1982 in Schaarbeek, Belgium. On 1 Apr 1950 when Raoul Kamiel Valere was 40, he married **Armande Henriette Yolande DIZANT**, in Schaarbeek, Belgium. Born on 5 Jun 1918 in St. Remy, Belgium. Armande Henriette Yolande died in Vorst, Belgium on 7 Oct 1995, she was 77.

Due to circumstances back in Belgium and with the encouragement of Alphonse's sister, Maria Valentina x Ferdinand Staelens, who lived in Saint Charles, Illinois. Alphonse and Flavie set sail for the U.S.A. One can only imagine what they must have thought as they passed by the Statue of Liberty of this foreign land in New York harbor, a land that they would eventually call home. Since 1886, the Statue of Liberty has stood as a symbol of freedom. It also commemorates French-American friendship, for it was given by the people of France.

*Life was not easy for Alphonse and Flavie in America. They did all that they could to make a good honest living by which to raise their family. Apparently, they were not content living in Saint Charles, Illinois and within about six months, and with the encouragement of Flavie's aunt, **Mary Sylvia Reyniers** (fa **Auguste & Ida Albertina De Vreese**) who was married to **Charles De Vleeschouwer** who lived in South Bend, Indiana, they moved there and made it their permanent home until they died. South Bend is a neighboring town to Mishawaka where many Belgian immigrants settled and still live today. Mary Sylvia was born in Mishawaka in 1876. With the help of her husband, Alphonse was given a job at Studebaker's. Studebaker began in February 1852 when two brothers opened their blacksmith shop in South Bend, financed with their savings of \$68.00. In the next thirty years their little shop grew into our country's largest wagon works and fifty years later the company made the successful transition to building motor powered vehicles for the 20th century.*

A brief history of the South Bend-Mishawaka Indiana area

Indiana (Land of the Indians) became a state in 1816. It is located approximately 1 ½ hours from Chicago and 45 minutes from Lake Michigan. Until 1800, northern Indiana was only Indian trails. Indians roamed the land hunting wild animals for food and fur. The Potawatomi Indian Tribe of the Miami Nation lived in this territory along the river. Pokagon was their chief. The word Mishawaka means "Swift Water", "Big Rapids", or "Thick Woods Rapids" in the Indian language. It was named after a Shawnee Indian Princess Mishawaka who developed a romance with a white trapper and was then abducted by her jealous Indian suitor. In the late 1880's Mishawaka was known as the "Peppermint Capitol of the World" due to a large amount of mint grown in the area. In 1899 Mishawaka became a city and was one of the largest Belgian settlements in the U.S. One section of the city called the "West End" has the nickname of "Belgian Town". Mishawaka is the home of Uniroyal a rubber manufacturer which was formerly Ball Band, known as "The Belgian Shoe College" and manufacturer of the famous "Red Ball Jets" tennis shoes. The neighboring city of South Bend lies 4 miles south of the Michigan border and 90 miles east of Chicago. The St. Joseph River, which runs through South Bend rises in southern Michigan running it's course in a southwesterly direction into Indiana, then makes a "u-turn" and returns into Michigan. This is how "South Bend" got its name.

Not being able to speak the language, Alphonse was given the hardest dirtiest job in the foundry, but always made the best of what he had. He worked for Studebaker until he retired. Alphonse fluently spoke many languages- Italian, French, Flemish, German and eventually English and had a love of art. He took a correspondence course from an Art Institute in Chicago and later became a very well known painter in the South Bend - Mishawaka area. He painted signs and advertisements all around the city. He striped cars and painted logos on car doors for the Swift Company. During the Great Depression in the 1930's he lettered trucks for Tucker Freight Lines as a side job until they went out of business in the 1970's. He also painted reproductions of many famous paintings including the Mona Lisa by Italian painter, Leonardo daVinci (1452-1519), Flemish painter, Adriaen Brouwer (1605-1638), and Jan Vermeer (1632-75) in his basement studio. Not long after he came to the U.S.A. he entered a contest sponsored by Aunt Jemima (a maple syrup company) in Chicago Illinois and won first prize by creating an advertisement for the company. One of the things that I remember most about my grandfather was that he loved to show his paintings whenever anyone came to visit and he loved to tell a story about each one. Alphonse was kind and generous and in his later years as the grandchildren were marrying off and getting homes of their own, he would always send them home with a painting. Another memory was that since Alphonse was always painting in his spare time and any chance he could, he always smelled of a hint of turpentine. Flavie used to get mad at him about this! The artistic ability that Alphonse had was also acquired by his son Roger, and his grandson, Dick. They are both very talented artists to this day.

Shortly after Alphonse and Flavie arrived to the U.S.A. Flavie did all that she could to help better the life of her family. She worked at Studebaker in the Core room where she made auto parts. In the mid 1940's she cleaned offices in the Tower Building on the west side of South Bend not far from their home. In the late 1940's after WW II, she

worked for Wilson Brother's Shirt Factory in the cafeteria. Before 1929 Alphonse and Flavie entertained the idea of moving back to Belgium but the Great Depression hit and also having been blessed with a son, **Roger**, in November of 1929, they decided to stay in the U.S. Fortunately, they did get back to Belgium to visit their family and friends twice since they came to the U.S.A. Once in 1947, when they took the *Queen Elizabeth* and again in 1970. During the trip in 1970 there was a naming of a new street in Nevele in which Alphonse lettered the banner as seen below. Sadly, during that visit, Alphonse's brother, Theophiel passed away.

Accompanying Alphonse, Flavie and my mother on the *SS Gothland* were two sons of **Ferdinand Staelens**. Ferdinand was married to Alphonse's sister, **Maria Valentina De Clercq**. According to the ship manifest, **Joseph Staelens** was born in Saint Charles, Illinois in 1915, and **Emil Cyriel** was born in Waterloo, Iowa in 1918. The manifest mentions that their last residence was Eeklo. I am not sure that they are actually related to Alphonse, but on the passenger list they are listed as being with their uncle. I have written to the family still living in Florida and the birth certificate of Emil Cyriel lists his mother as **Margaret Lymoens**. Some family members suggest that they heard the story that Emil and Joe were the sons of a deceased sister of Alphonse who was married to Ferdinand Staelens. She became ill and was given the wrong medicine. She asked her sister, Maria Valentina, to care for her sons and so Maria Valentina married Ferdinand Staelens and fulfilled her sister's wish. It is not known exactly when Maria Valentina immigrated to the U.S as she is not found coming through Ellis Island. It is possible that the name could be misspelled. With her came **Suzanna Biesbroeck**, a daughter of her sister, **Helena Maria Prudence De Clercq** (x **Prosper Biesbroeck**) who had passed away after Suzanna was born. Maria Valentina and Ferdinand raised Suzanna, Emil and Joe and had no natural children of their own. The whole family eventually moved to Clearwater, Florida from St. Charles, Illinois about 1956. Ferdinand and Maria Valentina are buried there in Sylvan Abbey Memorial Park Cemetery. Emil (1918-1988) and Joe (1915-1993) are also buried there. Suzanna (1906-1991) married **Edward J.**

Buyck (1903-1975) and had one daughter, Charmaine (1930-1995) who is also deceased. They are all buried at Union Cemetery in St. Charles, Illinois.

"We have loved them during life;
let us not abandon them until
we have conducted them by our
prayers into the house of the
Lord." ST. AMBROSE

IN LOVING MEMORY OF
FERDINAND STAELENS
Entered Into Rest
November 18, 1968

O GENTLEST Heart of Jesus ever
present in the Blessed Sacrament,
ever consumed with burning love
for the poor captive souls in Pur-
gatory have mercy on the soul of
Thy departed servant.

Be not severe in Thy judgment
but let some drops of Thy pre-
cious Blood fall upon the devour-
ing flames, and do Thou, O mer-
ciful Saviour send Thy angels to
conduct Thy departed servant to
a place of refreshment, light and
peace. Amen.

May the souls of all the faithful
departed through the mercy of
God, rest in peace. Amen.

"A Moss Service"

MRS. VALENTINE STAELENS

Mrs. Valentine Maria
Staelens, 81, of 528 Florida
Ave., Clearwater, died
Sunday (June 3, 1973) at
Morton F. Plant Hospital.

Born in Belgium, she came
here 17 years ago from St.
Charles, Ill., and was a
member of Light of Christ
Catholic Church.

Survivors include two
sons, Emil, Clearwater;
Joseph, Largo; a daughter,
Mrs. Edward (Suzanna)
Buyck, Clearwater; four
grandchildren; 11 great-
grandchildren; two brothers,

Affons DeClercq and Cyriel
DeClercq, both of South
Bend, Ind.

Rosary services will be at
7:30 tonight at Moss
Lakeside Chapel and
requiem mass will be
Wednesday at 10 a.m. at
Light of Christ Catholic
Church. Burial will be in
Sylvan Abbey Memorial
Park.

"We have loved them during life;
let us not abandon them until
we have conducted them by our
prayers into the house of the
Lord." ST. AMBROSE

IN LOVING MEMORY OF
Valentine Maria Staelens
Entered Into Rest
June 3, 1973

O GENTLEST Heart of Jesus ever
present in the Blessed Sacrament,
ever consumed with burning love
for the poor captive souls in Pur-
gatory have mercy on the soul of
Thy departed servant.

Be not severe in Thy judgment
but let some drops of Thy pre-
cious Blood fall upon the devour-
ing flames, and do Thou, O mer-
ciful Saviour send Thy angels to
conduct Thy departed servant to
a place of refreshment, light and
peace. Amen.

May the souls of all the faithful
departed through the mercy of
God, rest in peace. Amen.

"A Moss Service"

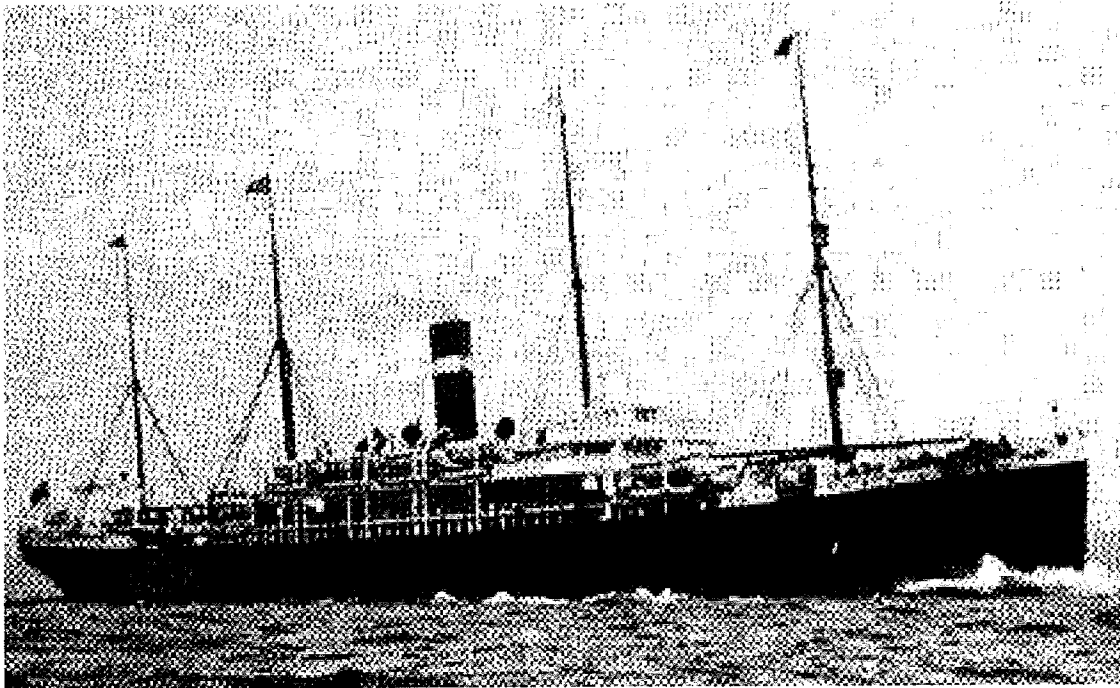
FERDINAND STAELENS DUNEDIN — Ferdinand Staelens, 79, 1619 San Charles Dr., died today (Nov. 18, 1968) at Morton F. Plant Hospital.

He was born in Eekloo,
Belgium, and moved here 12
years ago from St. Charles, Ill.
He was a member of Our Lady
of Lourdes Catholic Church.

Survivors include his widow,
Valentine; two sons, Joseph C.
Clearwater, and Emil J.
Largo; a step-daughter, Mrs.
Edward Buyck, Clearwater;
four grandchildren, seven great
grandchildren; a sister, Mrs.
Clara Vanlandachoot, Patterson,
N.J., and two brothers and two
sisters in Belgium.

Rosary services will be said
Tuesday at 7:30 p.m. at Moss
Dunedin Chapel, and Requiem
Mass will be celebrated
Wednesday at 9 a.m. at Our
Lady of Lourdes Catholic
Church, conducted by the Rev.
William W. DuBois, pastor.
Burial will follow at Sylvan
Abbey Memorial Park.

*Obituaries of Ferdinand Staelens & Maria Valentine De Clercq
Clearwater Sun*

The *GOTHLAND* was a 7,755 gross ton ship, built in 1893 by Harland & Wolff, Belfast as the "*Gothic*" for the White Star Line's New Zealand service. Her details were - length 490.7ft x beam 53.2ft (149,55m x 16,21m), one funnel, four masts, twin screw and a speed of 14 knots. Launched on 28th Jun.1893 with accommodation for 104-1st and 114-3rd class passengers and with refrigerated cargo space, she sailed on her maiden voyage from London to Capetown and Wellington on 28th Dec.1893. In June 1906, she was damaged when her wool cargo caught fire and was beached and flooded at Plymouth. Converted to an emigrant carrier with third class accommodation for 1,800 passengers, all in four berth cabins, she was purchased by the Red Star Line, registered under the Belgian flag and renamed "*Gothland*" in 1908. She commenced her first Antwerp - New York voyage on 11th Jul.1908, made a single round voyage between Hamburg, Antwerp, Quebec and Montreal on 6th May 1911 and started her last Antwerp - New York sailing on 24th Jun.1911. Between 1911-1913 she resumed the name of "*Gothic*" and sailed on the UK - Australia/New Zealand service for the White Star Line. She went back to the name "*Gothland*" and returned to the Antwerp - New York route for Red Star Line on 23rd Apr.1913. On 23rd Jun.1914 she stranded on the Gunnar Rocks, Scilly Isles, was towed off after three days and was repaired at Southampton. On the 20th Apr.1916 she commenced the first of three or more voyages between New York, Falmouth and Rotterdam for the Belgian Relief Commission and returned to Antwerp - New York voyages with cargo only on 6th May 1919. She resumed passenger voyages on 7th Aug.1920 and commenced her last voyage between Antwerp and Philadelphia in March 1925. Sold in Nov.1925 and scrapped at Bo'ness the following year.

Besides Flavie's aunt, **Maria Sylvia Reyniers** (fa **Auguste & Ida Albertina DeVreese**), Flavie's father, **Franklin Leonce Duchateau** (fs **Bruno & Amelia Haelterman**) also came to the South Bend/Mishawaka area. Records show that he contracted tuberculosis and died in South Bend in 1920. It is unknown where he is buried. Birth, death and marriage records show that the Duchateau family originated from Sint Martens Leerne

and Bachte-Maria-Leerne in East Flanders in the 17th century Ship manifest of the SS Kroonland arriving to America 27 April 1910 showed that Franklin Leonce was coming to America to join a friend by the name of Pauwel Hoste in Chicago, Illinois. His occupation is listed as a merchant and he had ten dollars. His last permanent residence was Zomergem and it went on to say that he had been in the U.S. twice before 1910. Once in 1892 and again in 1896, going both times to Rock Island Illinois.

Flavie also had other family from her mother's side living close by in Mishawaka Indiana. A line of the Reyniers family of Hansbeke migrated to Mishawaka as early as the 1830's and settled there permanently. They were the children of the **Joannes Baptiste Reyniers** (fs **Livinus & Maria Anna Van Daele**) married to **Barbara De Cocq** (fa **Judocus Albertus & Joanna Van Hoolant**) who resided in Hansbeke. The Reyniers family originates from Waarschoot in the 16th and 17th century and some lines migrated to Hansbeke, Sleidinge, Ertvelde, Landegem, Aalter, Ursel, Evergem, Lovendegem, Nevele, Eeklo, and Zwijsaarde. Other lines migrated to other towns that are unknown at this time. The most common occupations of the Reyniers family are mostly blacksmiths, butchers and wooden shoemakers. The story about how the Reyniers family immigrated to Mishawaka is told in the book, "The Belgians of Indiana" written by Henry Verslype. One son of Joannes Baptiste Reyniers and Barbara De Cocq, **Bernard Reyniers**, married to **Virginia Regina Van Necke** who was Flavie's great grand-uncle resided in Mishawaka for 40 years. They had nine children. Records show Bernard went back to Belgium as the family is not found in the 1880 census and he died in Hansbeke in 1876. But all of the children of Bernard that were born in the U.S. stayed in the U.S. with the exception of two who were born in Belgium. Bernard's brother, **Charles Louis Reyniers** (fs **Joannes Baptiste & Barbara De Cocq**) married to **Maria Joanna Dujardin** (fa **Pieter Francies & Joanna Theresia Van Vynckt**) had a son, **Auguste Reyniers** born in Hansbeke 17 Dec 1844. Auguste was Flavie's grandfather and was married to **Ida Albertina De Vreese** (b. Ledeberg, fa **Augustinus & Maria Theresa Dick**). They came to Mishawaka for several years. Perhaps they came for employment at Perkins Windmill or Milburn Wagon Works. According to St. Joseph Catholic Church baptismal records in Mishawaka Auguste and Ida Albertina had three children baptized there:

- 1.) **Carolus Henricus Emilius Reyniers** b. 1873
- 2.) **Jules August Reyniers** b. 1874
- 3.) **Mary Sylvia Reyniers** b. 1876

The family moved back to Belgium between 1876 and 1878 as Flavie's mother was born in Landegem in 1878.

A grandson of **Joannes Baptiste Reyniers** (fs **Livinus & Maria Anna Van Daele**) and **Barbara De Cocq** (fa **Judocus Albertus De Cocq x Joanna Van Hooland**) **Arthur August Reyniers**, born in Hansbeke 02 Feb 1849 also came to Mishawaka. He was the son of **Fredric** (fs **Joannes Baptiste & Barbara De Cocq**) and **Eugenie Amelie Fobe**. I am not exactly sure when Arthur arrived in Mishawaka, but he was married to **Prudence Van Huffel** 07 Oct 1779 at St. Joseph's Church in Mishawaka. They had two children of which one grandson, **James Arthur Reyniers** (fs. **Leo Arthur x Alice Bath**) born in Mishawaka 16 Apr 1908 was very famous for creating the first germ free laboratory at the University of Notre Dame at Notre Dame Indiana. James was Flavie's third cousin. Also, a daughter and son of **Fredric** (fs **Joannes Baptiste & Barbara De Cocq**) and **Eugenie Amelie Fobe**, came to the South Bend/Mishawaka area. The daughter, **Maria**

Pauline Reyniers born Hansbeke 23 Feb 1844 came to Mishawaka after her marriage to *Isidore Van Hee* in Hansbeke 12 Aug 1868. They had four children in Mishawaka but there was no sign of the family after 1882. They may have moved back to Belgium. One son, **Julius Arthur Van Hee** was found arriving in America on the "Cedric" ship manifest coming through Ellis Island in 1923 from the port of Liverpool England, UK. The manifest listed his home as New York.

Another son of Fredric who came to the U.S. was **Jules Charles Reyniers**, born in Hansbeke 20 Mar 1851. He was a professor of Music and Vocal Music at the University of Notre Dame at Notre Dame Indiana. Professor Reyniers was a graduate of the Royal Conservatory of Music at Gent. He was engaged for three years to teach piano in the Music Department of Notre Dame and was elected the Director of Music in 1871. He also mentioned in his letters of 1871-72 that he frequented the courses of the famous singer, Cabel, once the main person in the Grand Opera of Paris and a professor at the Conservatory of Gent. Three of his original letters to Father Lemonnier of Notre Dame were found at the Province Archives Center. Obviously, Jules was not content with his move to America and he returned to Belgium and died in Hansbeke 15 Oct 1872 of a lung disease.

A grandaunt to Flavie migrated to Toledo Ohio around 1880-81. Her name was **Sylvia Reyniers** (fa **Charles Louis & Maria Joanna Dujardin**) born in Hansbeke 4 Oct 1842.. She married **Henri Billiet** in Hansbeke 23 Apr 1880. Henri worked for the Milburn Wagon Company that made automobiles run entirely on electricity in Toledo. In 1881 they had a daughter, **Elizabeth Billiet** born in Ohio. There was another daughter, Anna, who married a man with the surname of Ross, but I have never found any reference to her. Sylvia had a son back in Belgium, **Henry Eugene Reyniers** born in 1868. Henry Eugene migrated to Mishawaka from Lucas County in Toledo and married Leona Van Belleghem in 1913. They had eight children. Henry Eugene and Leona both died in Mishawaka, 2 Dec 1954 and 16 Mar 1978 respectively. They are both buried in Fairview Cemetery in Mishawaka. Sylvia Reyniers and Henri Billiet both died in Toledo 8 Dec 1891 and 29 May 1900 respectively. They are buried at Calvary Cemetery in Toledo. This is all of Flavie's family and ancestors that I know of that came to the U.S.A.

*Alphonse Leopold De Clercq
Suzanna Alice Zulma De Clercq
Circa 1922*

After hours, a portrait painter, Alphons De Clercq has been a Studebaker craftsman for 15 years. His job is a polishing operation in Studebaker body finishing. He owns his own home as do numbers of Studebaker workmen. Many of their families settled in South Bend even before the Studebaker brothers opened their shop in 1852.

*Article in Studebaker Spotlight
Circa 1938*

THE STUDEBAKER SPOTLIGHT

Alfons De Clercq came to this country from Belgium when he was twenty-four years of age. He has been with Studebaker since June, 1923, and is employed putting the final finish touches on auto bodies in department 292. The photo shows him with some of his handiwork in the corner of his basement studio. On the easel is a pencil sketch of Studebaker President Paul G. Hoffman, drawn from a small photo cut. Hanging at the left is a work done in oil colors and just back of the artist's head is a pencil sketch of his daughter.

*Studebaker Spotlight
Circa 1938*

*Flavie Marguerite Marie Duchateau
Alphonse Leopold De Clercq
1977*

IN MEMORIAM

ALFONS De CLERCQ

Dear Husband of
Flavie Du Chateau

Born on May 24, 1897 in Poeselo, Belgium. Passed away on May 10, 1981 in South Bend, Indiana.

PRAYER

The Lord rules me, and I shall want for nothing. He has turned my soul towards Him, has set me in the midst of peace, has let my eyes rest on things of beauty. And because He leads me along the right path, the darkness of the valley has no terrors for me. You are at my side, I can say as I walk among the shadows. Even to my earthly wellbeing the Lord is attentive. My cup brims over, my plate is stacked high. Nothing but God's mercy follows me all the days of my life. I pray that I may go on living in God's house like this until the end of my days.

Farewell dear Wife, Son, Daughter, Grandchildren, Great Grandchildren, Relatives and Friends.

HAHN, PEFFLEY, De VOS
CHAPEL

FLAVIE DeCLERCQ

BORN
JUNE 20, 1899
NEVELE, BELGIUM

DIED
AUGUST 13, 1984
SOUTH BEND, INDIANA

FUNERAL MASS
CORPUS CHRISTI CHURCH
AUGUST 14, 1984

BURIAL
HIGHLAND CEMETERY

HANN'S DeVOS
FUNERAL HOME

PRAYER

The Lord rules me, and I shall want for nothing. He has turned my soul towards Him, has set me in the midst of peace, has let my eyes rest on things of beauty. And because He leads me along the right path, the darkness of the valley has no terrors for me. You are at my side, I can say as I walk among the shadows. Even to my earthly wellbeing the Lord is attentive. My cup brims over, my plate is stacked high. Nothing but God's mercy follows me all the days of my life. I pray that I may go on living in God's house like this until the end of my days.

Alfons DeClercq

Alfons DeClercq, 83, of the Carlyle Nursing Home, died at 11:30 p.m. Sunday at the Carlyle Nursing Home after a brief illness. He was retired from the Studebaker Corp. in 1963 after working there for 42 years, and had worked as a self-employed sign painter. Born on May 24, 1897, in Poeselo, Belgium, he had lived in South Bend since 1921 after coming from Belgium. On Dec. 4, 1921, in Belgium, he married Flavie DuChateau, who survives. Also surviving are a daughter, Mrs. Alice Wruble of South Bend; a son, Roger C. of South Bend; seven grandchildren, and four great-grandchildren.

Friends may call from 7 to 9 p.m. today in the Hahn-Peffley-DeVos Funeral Home, Mishawaka. He was a member of Corpus Christi Church and a charter member of the Volkskring Club.

Flavie DeClercq

Flavie DeClercq, 83, of the Carlyle Nursing Home, died at 2:20 a.m. today in the emergency room of Memorial Hospital after a sudden illness. She was born on June 20, 1899, in Nevele, Belgium, and lived here 64 years, after coming from Belgium in 1920. On Dec. 4, 1919, in Belgium, she married Alphonse DeClercq. He died in 1981. Surviving are a daughter, Alice Wruble of South Bend; a son, Roger of South Bend; seven grandchildren; five great-grandchildren, and a sister in Belgium.

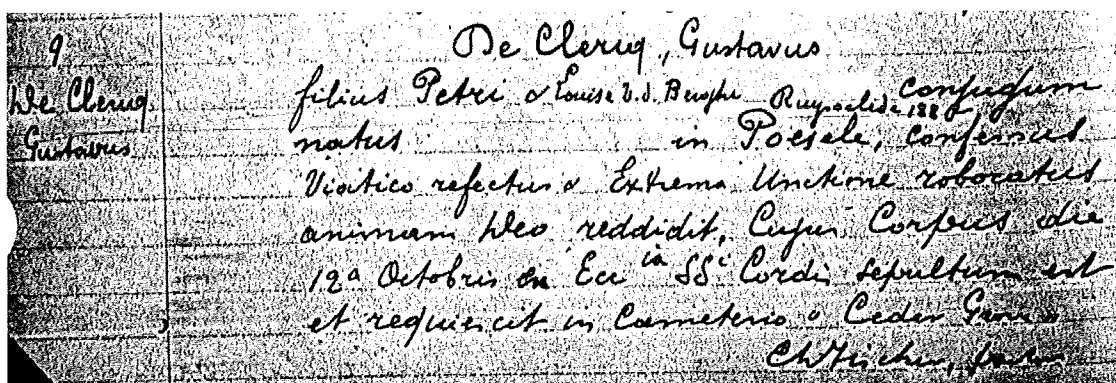
Services will be at 10 a.m. Tuesday in Corpus Christi Catholic Church. Burial will be in Highland Cemetery. Friends may call from 7 to 9 p.m. today in Hahn's DeVos Funeral Home.

*Obituaries of Alphonse De Clercq & Flavie Duchateau
South Bend Tribune*

*Gravesite of Alphonse Leopold De Clercq & Flavie Marguerite Marie Duchateau
Highland Cemetery
South Bend, Indiana*

As mentioned earlier, Alphonse was not the first in his family to come to the U.S.A. His older brother, **Gustavus Alfred Adolph**, born in Ruiselede, 4 December 1882, came to South Bend and died here 10 October 1910 of Typhoid fever at the age of twenty-seven years old. He was unmarried and was buried in Cedar Grove Cemetery on the campus of the University of Notre Dame. In the 1910 Indiana Census he was a laborer at a foundry, and was able to read and write. He is listed as a boarder with **Gustave Martens**, also from Belgium, a moulder at the Plow Works who lived at 512 Kosciusko Street on the west-side of South Bend where many Belgian, Polish and Hungarian immigrants resided. In the 1910 South Bend City Directory, Gustave is working at Oliver Chilled Plow Works. Oliver Chilled Plows were well known all over the world.

Sacred Heart Church burial records, South Bend, Indiana

Another brother of Alphonse, **Cyriel Joseph**, born in Poesele 5 May 1895, came to the U.S. with his wife, **Augusta Vernaet**, and young son, **Alfred**. Alfred was the son of Augusta, but Cyriel raised him like his own son. Cyriel and Augusta had no other children during their marriage. They too settled in South Bend where they both passed away. Cyriel and Augusta also worked and retired from Studebaker's. Cyriel worked in

the machine shop and rebuilt pipe organs as a sideline job. The family came to the U.S.A. in 1928.

Mrs. Cyriel De Clercq

Mrs. Augusta De Clercq, 85, of 56913 Ind. 123, died at 9:15 p.m. Tuesday in St. Joseph Hospital after an extended illness. She was born in Eecloo, Belgium, on Aug. 15, 1889, and came to South Bend from Belgium in 1928. As Augusta Vernaet she married Cyriel De Clercq in Eecloo in September, 1913. He survives.

Also surviving are a son, Alfred G. De Clercq of South Bend; two sisters, Rachel and Madeline of Eecloo, and two grandchildren. Friends may call after 7 p.m. today in the De Vos Funeral Chapel, Mishawaka, where final arrangements are being made. Mrs. De Clercq was a member of Holy Family parish and the Volkskring Club of South Bend. She was retired from the Sudebaker Corp.

Cyriel J. De Clercq

Cyriel J. De Clercq, 83, of 56913 Mayflower, died Sunday at the Carlyle Nursing Home after a lengthy illness. He was retired from the Sudebaker Corp. where he worked for 30 years. He was born on May 5, 1895 in Poesele, East Flanders, The Netherlands. He moved to this area in 1928. In Sept. 1913 in Eecloo, Belgium, he married Augusta Vernaet. She died on Aug. 20, 1974. Surviving are a son, Alfred of South Bend; two grandchildren; two great-grandchildren and a brother, Alphonse of South Bend.

Arrangements are being made by the Halin-Peffley-DeVos Funeral Home, Mishawaka, (West street entrance) where friends may call from 7 to 9 p.m. today and from 2 to 4 and 7 to 9 p.m. Tuesday. De Clercq was a member of Holy Family Church and of the Volkskring Club of South Bend.

Obituaries of Cyriel De Clercq and Augusta Vernaet South Bend Tribune

*Gravesite of Cyriel De Clercq & Augusta Vernaet
Highland Cemetery
South Bend, Indiana*

Alphonse had one famous relative in his lineage that I am aware of. He was the sixth cousin three times removed of Guido Gezelle (1830-1899). Gezelle was a Roman Catholic priest and teacher and one of the greatest 19th century Flemish poets. There is

also some indications that Alphonse had some of the same ancestors through the Van Maele line as the current Princess Mathilde, but this has not been verified as of yet.

Researching the paternal and maternal lines of Alphonse's family tree here are the surnames that are directly related:

Bebout aka Bibau, Bracke, Schamp, De Baets, De Clercq, De Doncker, De Loose, Standaert, De Volder, Van Lerberghe, Marechal, Gryp, Vander Steenen, Donne, Van Zeveren, Vande Walle, Van Laecke, De Graeve, VanderVliet, Van Oost, Vanden Bussche, Cloet, Vander Meersch, Duyck, Tranche, Verhelst, De Seranno, De Smet, Vanden Berghe, Goetegeluck, De Backer, De Schepper, Faelens, Lievens, De Blicck, Verbelle, Van Acker, Vander Vennet, Strobbe, Huybrecht, Vanden Thuyne, De Vos, De Bouverie, Van Heyste, Campens, Vander Meiren, Vande Castele, Tytgat, Haeck, Laroy aka Delarue, Larue, De Geyter, De Meyer, Van Quathem, Goemaere, Rots aka Rodts, Vander Kinderen aka Verkindert and Verkinderen, Last, De Cockere, Willems, Van Maele aka Vande Maele, De Vriese, Van Overbeke, Tavernier, De Meulemeester, and Silversmet.

In Flavie's lineage here are the paternal and maternal surnames that are directly related:

Duchateau, Dick, Haelterman, Lampaert, Stevesyns aka Stevesijns, Reyniers, Rogiers, Claeys, Mortier, Verheye, Van Maldegem, Van Hulle, Van Praet, De Smet, Van Hoolandt, Van Haute, De Cocq, De Vreese, Van Daele, Walgraeve, Dujardin, De Caluwe, Verbeken, Callaert, Van Vynckt, Gevaert, D'haenens, Brosse, Nollet and Goethals.

Alphonse and Flavie were active in the Volkskring Club in South Bend. The Volkskring was started in March of 1925 by the leaders of the Belgian Americans of South Bend for the purpose of fostering the interests of the many persons of Belgian descent in the community by aiding them in times of emergency, encouraging naturalization, finding them employment, and doing everything possible to make them good Americans.

In conclusion, when I began to investigate my genealogical family tree twelve years ago I did not even know my grandmother, Flavie Duchateau's maiden name. Through many hours of looking at birth, death, and marriage records on microfilm, as well as searching old newspapers, censuses and church records, sending letters to courthouses and family members, I have been able to gather a great deal of family information which I hope will benefit others in search of their ancestors. Over the years, family research has changed tremendously for the better because of computers and the Internet. Inquiries that used to take weeks and months can now be received within hours. Ten years ago it took at least a week or two for a letter to get to Belgium from the USA but now it is only seconds with email. Technology is changing by the minute to make it much easier to do genealogical research and it has become a very popular hobby all over the world. Our ancestors would be amazed at the technological advances of today.

A special thank you must be given to Roger and Pat De Clercq, my aunt and uncle, and Alphonse and Flavie's son and daughter-in-law. Without their help and sharing of their family memories and information I would not have been able to write this article.

Sources

<http://kittykapers.tripod.com/Indiana.html>
<http://users.pandora.be/johan.roelstraete/familiekroniek.htm>
Brief History of Mishawaka Book by Betty Berger Hans, pg. 5 & 6
New York Times World Almanac and Book of Facts 2001, pg. 325, 474
New York Times, November 1, 1922
Death certificate of Franklin Leonce Duchateau, St. Joe County Health Dept., South Bend Indiana
Letter from Sylvere Van Daele
27th Annual Catalogue, University of Notre Dame Indiana for the academic year 1870-71
The Notre Dame Scholastic, 7 Oct 1871, pg. 7
The Notre Dame Scholastic, 21 Dec 1872, pg. 118
Edward Sorin Papers, Province Archives Center, Notre Dame Indiana
Ships of our Ancestors by Michael J. Anuta
St. Joseph Church Christening, Marriage and Burials, Mishawaka Indiana
Studebaker National Museum Website
<http://www.ac.wvu.edu/~stepann/Animation/mona.html>
<http://ourworld.compuserve.com/homepages/Tielemans/hp125.htm>
Sacred Heart Church Burial records, South Bend Indiana
Death certificate of Gustave De Clercq, 1910, St. Joe Co. Health Dept.
The Belgians of Indiana, Henry Verslype, pg. 74
1910 U.S. Census, St. Joseph Co., Indiana
1910 South Bend-Mishawaka City Directory
Obituary of August De Clercq, South Bend Tribune, 13 Oct 1910
1880 U.S. Census, St. Joseph Co., Indiana
Staten van Goed of Franciscus De Clercq (1736), Vinkt Belgium, Document Center, Melle Belgium, translated by Sylvere Van Daele
Letter from Evie Staelens
Death certificate of Suzanna Biesbroeck, DuPage Co. Health Dept
Obituary of Suzanna Biesbroeck, Norris Funeral Home
Obituary of Charmaine Girard, Bensonville, Illinois
Studebaker Spotlight
<http://www.centerforhistory.org>
Population register of Petrus De Clercq family, Poesele Belgium
Marriage record of Alphonse De Clercq and Flavie Duchateau, Molenbeek St. Jean Belgium
Mass card of Leonie Delphine De Clercq
<http://www.ellislandrecords.org>
SS Gothland, 7 Nov 1922, pg. 0416 and 0417, lines 28, 29, 30, pg. 408 & 409, lines 19, 20
Cedric, 20 Aug 1923, pg. 1186, line 7
Kroonland, 22 Apr 1910, pg. 0541, line 7
Obituary of Cyriel De Clercq, South Bend Tribune
Obituary of Augusta Vernaet-DeClercq, South Bend Tribune
1900 U.S. Census, Toledo Ohio, Lucas County
Calvary Cemetery Burial Records, Toledo, Ohio
St. Bavo's Church Christening, Marriage and Burial Records, Mishawaka, Indiana

FHL Intl Film, Lotenhulle Geboorten #0778901
Death record of Petrus De Clercq, Meigem
FHL Intl Film, Lotenhulle Huwelijken #0778903
Death record of Maria Ludovica VandenBerghe, Meigem
Marriage record of Leonie Delphine De Clercq & August Claeys, Meigem
Military records of Joseph Emiel De Clercq, Head Documentation Centre - Royal Army
Museum, Jubelpark, 3, B-1000 Brussels - Belgium
FHL Intl Film, Ruiselede Geboorten, #1358769
Obituary of Maria Valentina De Clercq-Staelens
Obituary of Ferdinand Staelens
Memorial card of Maria Louisa Janssens
Marriage record of Cyriel Joseph De Clercq & Augusta Vernaet, Eeklo
Birth record of Franklin Leonce Duchateau, Nevele
Marriage record of Franklin Leonce Duchateau & Zulma Marie Elisa Reyniers,
Landegem
Birth record of Zulma Marie Elisa Reyniers, Landegem
Marriage book of Franklin Leonce Duchateau & Zulma Marie Elisa Reyniers from
Franklin Duchateau
Memorial card of Lejb Zaremayer, Paris
Mass card of Armande Henriette Yolande Dizant

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Verschijnt tweemaandelijks

(niet in juni)

Uitgavekantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:

Tony VANHEE

11^e jaargang nr. 3

Reigerslaan 2

AUGUSTUS 2003

9800 DEINZE

Hoofdredacteur: Demuyne Guido, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drongen

Onze internet-site: <http://www.gekiere.com/vvfdeinze/>

CURSUS FAMILIEKUNDE **WIE WAREN MIJN VOORoudERS (zie p. 445)**

Activiteiten

Dinsdag 14 oktober 2003 van 20 tot 22 uur in de benedenzaal van de bibliotheek, Markt te Deinze:

“Emigratie naar Amerika”

voordracht door Dirk Musschoot, auteur van het boek “Wij gaan naar Amerika – Vlaamse landverhuizers naar de Nieuwe Wereld 1850-1930”

De emigratie naar Amerika vanaf 1850 tot omstreeks 1930 spreekt nog steeds tot de verbeelding. Niet minder dan 150.000 landgenoten trokken naar de Verenigde Staten en Canada. Anderen zochten hun geluk in Mexico of Argentinië. Bijna wekelijks vertrokken treinen met landverhuizers naar Antwerpen. In de “Nieuwe Wereld” hoopten ze een nieuw leven te beginnen en een beter bestaan te vinden. Waarom wilden die mensen weg? Hoe verliep hun reis? Hoe verging het hen in het “beloofde land”? Staan zij nog in contact met hun familie in Vlaanderen?

Iedereen is welkom – gratis toegang

CURSUS FAMILIEKUNDE – WIE WAREN MIJN VOORoudERS ?

Vanaf de maand november 2003 organiseert de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde – afdeling Deinze een cursus genealogie.

Het is de bedoeling elke “leek” aan de hand van regelmatige bijeenkomsten, gespreid over een drietal maanden, in te leiden en te begeleiden bij het opzoeken van zijn voorouders.

Gespecialiseerde genealogen verschaffen uitleg en delen documentatie uit over allerlei aspecten zoals: Hoe begin ik aan mijn stamboom? Welke bronnen kan ik gebruiken? Waar kan ik informatie terugvinden? Bovendien krijgt elke cursist een persoonlijke begeleider toegewezen, bij wie hij uiteraard het vaak broodnodige ruggeleuntje kan krijgen.

De cursussen vinden plaats in de kelderverdieping van de Stedelijke Bibliotheek, ingang Markt, op dinsdagavonden 4/11, 18/11, 2/12 en 9/12 telkens van 20 tot 22 uur. Het programma voorziet ook een begeleid bezoek aan het Deinse Stadsarchief.

Het inschrijvingsgeld is 30 euro. Inschrijvingen te richten aan Claude Gekiere, Herfstlaan 59, 9800 Deinze, telefonisch te bereiken op het nr. 09/386.69.26 of via e-mail claud@gekiere.com Het aantal inschrijvingen is beperkt tot 20.

Uw inschrijving wordt definitief bij de betaling van 30 euro op rekening 083-2731167-38 van VVF-afdeling Deinze, p.a. Lijsterstraat 35, 9810 Nazareth.

De ingeschreven kandidaten krijgen een omvangrijke syllabus, en ontvangen voor één jaar het ledenblad “Leiestam” van de VVF-Deinze, alsook het “contactblad” van de Kring voor Geschiedenis en Cultuur van Deinze (KGK).

UITHANGBORDEN

Sinds 1997 publiceert KGK-bestuurslid André Heyerick de bewoningsgeschiedenis van Deinse huizen voorzien van uithangbord. Hij is zo goed als klaar met het onderzoek van de elf deelgemeenten. In afwachting dat de informatie per deelgemeente in de KGK-jaarboeken verschenen zal zijn, stelt hij zijn gegevens aan onze genealogen beschikbaar.

Voor de situering vertrekt hij van de bevolkingsregisters van 1866 (soms vroeger) en volgt ze tot in de jaren '60 van de vorige eeuw. Elk lemma (uithangbord) vermeldt naast het adres ook de bewoners met hun eventuele opvolgers, hun genealogische data, beroep, vermeldingen in het schepencollege of in lokale kranten... Een ware bron voor familiekundigen.

Uit zijn bijdragen leren we ook hoe vaak iemand in zijn leven verhuist of aan de andere kant, hoe iemand zonder te verhuizen door opeenvolgende straatnaamwijzigingen geregeld een ander adres krijgt.

Wie interesse heeft voor de bewoners achter de uithangborden van Deinze en zijn deelgemeenten, mag contact opnemen met

André Heyerick: Markt 46/bus8 – tel: 09/386 29 22.

Tony Vanhee

OPROEP VAN JAN DE SMET – WIELRENNERS

“Naast mijn stamboom, en vrouw en kinderen natuurlijk, heb ik nog een andere passie, namelijk de wielersport. Ik heb hierover al een aantal documenten en artikels gepubliceerd.

Nu was er in Deinze een fietsenfabrikant Groene Leeuw van de familie De Kimpe. Albert “Berten” De Kimpe zelf was een gekend en berucht sportdirecteur. En de firma was sponsor van verschillende wielerploegen. Ik zou nu graag een boek willen schrijven over de “Groene Leeuwen”. Maar daarvoor heb ik natuurlijk informatie en contacten nodig. Ik zoek dus familieleden van Albert De Kimpe, mensen die de familie De Kimpe goed gekend hebben, oud werknemers, oud renners, foto's, documenten, truien,... Kortom alles wat maar te maken heeft met Groene Leeuw.”

Ken je Jan De Smet niet dan mag je eventuele informatie steeds aan één van de bestuursleden van VVF-Deinze overmaken die ze dan wel zal bezorgen aan Jan.

HERMAN MAES EN DE DEINSE CULTUURPRIJS

De Deinse cultuurraad reikte begin mei 2003 twee cultuurprijzen uit en maakte met een van zijn beslissingen de lokale afdeling van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde gelukkig. Stichter en bestuurslid van VVF-Deinze Herman Maes kreeg de prijs "wegens zijn uitzonderlijke inzet voor cultuur in Deinze". Niemand verdient dit meer dan Herman die zich al altijd belangloos voor Deinze, de Deinzenaar en zijn cultuur heeft ingezet. Een welgemeend proficiat van VVF is hier op zijn plaats.

Ik leerde "mijnheer Maes" kennen, toen hij in het Deinse atheneum als leraar Engels onze klas binnenstapte. Zijn pijpje had hij ergens diep weggestopt, maar met die tintelende, licht ondeugende blik was hem dat kennelijk niet gelukt. Hij onderwees ons niet enkel de charme van het Engels, maar toverde uit ik wist toen niet welke historische hoed de rij Engelse koningen zo tevoorschijn. Ik kreeg wel eens de indruk dat zijn vak een beetje een dekmantel was om ons, brave jongens en meisjes, eraan te herinneren dat elke mens het resultaat is van een eeuwig weerkerend biologisch intiem gezinsgebeuren - een menselijk schakeltje dat genealogen willen vangen in een stamboom of een familiegeschiedenis.

Toen ik in 1966 aan de Gentse Rijksuniversiteit Germaanse filologie ging studeren, was ik daarin gestuwd door de interesse voor de Engelse taal en de Nederlandse literatuur. Ik had dit te danken aan de manier waarop Herman en zijn collega Gilbert Van Vlaenderen hun kennis van en hun enthousiasme voor hun vak overbrachten. Dat ik me in de licenties gespecialiseerd heb in de Duitse en Nederlandse taalkunde heeft dan onder meer te maken met de manier waarop de professoren "Engelse taal- en letterkunde" en "Nederlandse letterkunde en moderne literatuur" met een alles vernietigende starheid hun waar verkochten. Het is dan ook niet te verwonderen dat wij als studenten van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte in maart 1969 dergelijke mistoestanden in het universitair onderwijs hebben gecontesteerd.

De keuze van de germanistiek was niet ingegeven door de liefde voor de taal- en letterkunde alleen, maar eveneens door die onverklaarbare drang om meer over de geschiedenis in al haar aspecten te weten te komen. De "Engelse" lepel van Herman bleek op de achtergrond door te werken en het curriculum van de twee kandidaturen Germaanse filologie voedde mijn honger naar het verleden, niet enkel op filologisch maar ook op historisch vlak.

Toen een nog jonge Roger Boerjan me in 1970, na mijn studies, van politiek OK-lid tot KOK-lid maakte, - hoe een toegevoegde letter een mens toch kan veranderen, - was dit de kiem die tijdens het KOK-voorzitterschap van Herman Maes tot ontwikkeling kwam. Ik kreeg van hem de mogelijkheid om als bestuurslid mijn belangstelling voor de geschiedenis van Deinze en de Leiestreek verder uit te diepen en de resultaten ervan te publiceren.

Ondertussen had de genealogische microbe Herman blijkbaar nog niet losgelaten. Hij was al jaren op zoek om de VVF in Deinze een plaats te geven en lag samen met René De Clercq in 1992-1993 aan de basis van onze plaatselijke afdeling. We zij als bestuursleden tot een hechte groep uitgegroeid, die haar schouders onder menig project durft te steken en daarbij de wijze raad van Herman telkens weer waardeert.

Tony Vanhee

ONS BOEKENBESTAND - AANWINSTEN 2003

Elk jaar groeit ons boekenbestand een beetje aan, waarmee we onze leden bronverwijzingen en inventarissen ter beschikking willen stellen. Zo bezitten we nu de driedelige "Staten van goed van Nevele" dankzij onze VVF-vrienden uit Brugge en bv. ook de bronnen voor de Oost-Vlaamse industriële geschiedenis (N. Bracke), een gift van Denis Pieters. Daar we beseffen dat bedrijfsarchieven een te weinig gekende bron zijn, schaften we ons ook de tweedelige gids van mevr. Coppejans-Desmedt aan.

BRONNEN WERELDLIJKE INSTELLINGEN

- BR 2.1: GOEME C. *Staten van goed van de Baronie Nevele. Deel 1.* (A-Dha). Brugge, VVF-afdeling Brugge, 1981, p. 1-181.
- BR 2.2: GOEME C. *Idem. Deel 2.* (Dha-Vanhe), p. 181-364.
- BR 2.3: GOEME C. *Idem. Deel 3.* (Vanhe-Zut + index), p. 365-470.

INVENTARISSEN VAN GEESTELIJKE INSTELLINGEN

- INV. 2.7: VAN BOCKSTAELE G. *Inventarissen van de parochiearchieven te Lierde* [Deftinge, Hemelveerdegem, St.-Maria-Lierde, St.-Martens-Lierde]. Zottegem, 2001, 110 p.

INVENTARISSEN VAN BEDRIJFSARCHIEVEN

- INV 3.1: COPPEJANS-DESMEDT H. *Gids van de Bedrijfsarchieven bewaard in de openbare depots van België – Guide des Archives d'Entreprises conservées dans les dépôts publics de la Belgique.* Brussel, 1975, 358 p.
- INV 3.2: COPPEJANS-DESMEDT H., CH. LUYCKX, e.a.. *Guides des archives d'entreprises accessibles au public en Belgique – Gids van de bedrijfsarchieven toegankelijk voor het publiek in België.* Brussel, 1998, 661 p.
- INV 3.3: BRACKE N. *Bronnen voor de industriële geschiedenis. Gids voor Oost-Vlaanderen (1750-1945).* Gent, 2000, 424 p.

GENEALOGIE: INDEXEN, LIJSTEN, BRONNENPUBLICATIE

- GEN 1.19: ARA BRUSSEL. *Fondscatalogus 2002.* Brussel, 2002, 121 p.

GENEALOGIE: PUBLICATIES

- GEN 3.7: Menu. *Genealogisch opzoekingswerk* (Pieter Menu - 1755).
- GEN 3.8.1: HILLEBRAND K. *Zeven eeuwen genealogisch overzicht. Deel 1: Naamindexen.* Deinze, 2002, s.p. (**Emigratie uit Vlaanderen en Polen naar de VS**).
- GEN 3.8.2: HILLEBRAND K. *Zeven eeuwen genealogisch overzicht. Deel 2: Generaties I -XIV.* Deinze, 2002, p.1-256.
- GEN 3.8.3: HILLEBRAND K. *Zeven eeuwen genealogisch overzicht. Deel 3: Generaties XV-XVII.* Deinze, 2002, p. 257-494.
- GEN 3.8.4: HILLEBRAND K. *Zeven eeuwen genealogisch overzicht. Deel 4: Generaties XVIII-XXIII.* Deinze, 2002, p. 495-718.
- GEN 3.9: PIETERS D. *Het leven van Petrus Bruyneel (°Meigem 1816-+Oran 1847). Een soldatenleven onder vijf Naties.* Eigen beheer, 1998, 167 p.

STUDIES

- STUD 8: VELLE K. *Het vredegerecht en de politierechtbank (1795-1995).* Organisatie, bevoegdheden en archiefvorming. Brussel, 1995, 342 p.

TAALKUNDE

- TLK 6: VAN DER PLANK A.N.W. *Het Namenboek. De herkomst van onze voornamen en de hiervan afgeleide achternamen.* Bussum, 1979, 333 p.

Tony Vanhee

**PATENTREGISTERS ALS BRON VOOR DE FAMILIEKUNDE –
HET PATENTREGISTER VAN DEINZE VAN HET JAAR VII (1799)**

(vervolg van Leiestam 10e jaargang nr. 5 p. 414)

Noms des citoyens assujettis à la Patente dans la commune	Leur demeure	Leur état, commerce, industrie ou profession la plus imposable	Montant ou évaluation des loyers des maisons d'habitation, des magasins, boutiques, ateliers ou usines, employés au commerce ou profession	Fixation arrêtée par l'Administration municipale, des droits de Patente dûs par les citoyens dénommés au présent état Droits fixes Droits prop.		TOTAL
Antoine MICHIELS	Deynse	Bourrelier	30	5	3	8
Augustin LA GRANGE	dito	Boulangier	25	5	2 50	7 50
Cretien DE CLERCQ	dito	Tailleur		3		3
Francois DE VOS	dito	Marchand de tabac		4		4
Joseph BAUT	dito	Vendeur sous échoppe	15	8	1 50	9 50
Jean VAN HEE	dito	Huillier	70	15	7	22
Charles WILLEMS	dito	Vendeur de chapeaux	20	8	2	10
Joseph DESSEYN	dito	Charpentier	30	5	3	8
Augustin COPPENS	dito	Boulangier	25	5	2 50	7 50
Augustin JOSSENS	dito	Marchand de cuirs et paux	30	8	3	11
Jean Baptiste MAESSCHAELK	dito	Vendeur de Genievre		3		3
Batholomé COCQUYT	dito	Potier d'étain		4		4
Veuve Livin DHONDT	dito	Vendeuse de genievre	40	5	4	9
Augustin VAN NIEUWERBURG	dito	Fabricant de Genievre	100	15	10	25
Louis LA GRANGE	dito	Charpentier	30	5	3	8
Joseph GERNAEY	dito	Meunier	100	5	10	15
Jean VERLEYE	dito	Marchand de lin	20	5	2	7
Charles FRANCOIS	dito	Maréchal ferrant		4		4
Emanuel DE BRUYNE	dito	Charon	20	5	2	7
Joseph AERCKE	dito	Cordonnier		3		3
Pierre ROELS	dito	Marchand de Poyson		3		3
Augustin PLAETSAERT	dito	Cordonnier		3		3
Augustin IMPENS	dito	Cordonnier		3		3
Louis SEMEESE	dito	Vendeur de Genievre		3		3
Jean INBROUCK	dito	Vendeur de Genievre		3		3
Ferdinand COLPAERT	dito	Cordonnier		3		3
Pierre Joseph SCHELPE	dito	Barbier		3		3

DEINZENAREN IN BELGISCH-CONGO

In het kader van een tentoonstelling en een boek in wording over Deinzenaren die een loopbaan opbouwden in Belgisch-Congo, ben ik opzoekingen gaan doen over Joseph-Jan-Celestin VANDERHAEGHEN, Arts, Chirurg, Gynaecoloog, Hygiënist en gediplomeerde aan het instituut voor Tropische Geneeskunde te Brussel, ook familie van mijn echtgenote. Ik heb daarbij vruchtbare ervaringen opgedaan tijdens opzoekingen in de archieven van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, afdeling Afrika, beiden in Brussel. Met raad en daad werd ik er bijgestaan. Ik heb er dan ook vele gegevens teruggevonden die mij een ruim beeld van deze merkwaardige figuur hebben opgeleverd. Dit alles zal vermeld worden in het boek. Een verschijningsdatum is nog niet vastgesteld. Wij houden U op de hoogte van het gebeuren. Hieronder vindt U fotokopieën van enkele documenten betreffende de loopbaan van Joseph Vanderhaeghen die we verkregen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Jacques De Bruycker

les
acquistes,

VANDERHAEGHEN, Joseph, Jean, Céleste.

Fils de Julien, Pierre, Joseph, César

et de VERHAELLE, Eléonore

Né le 19 janvier 1903.

à DEYNZE (Fl. Occ.)

Profession antérieure : Médecin

Etat-Civil Marié le 13/4/40 à Carillon de Tillewaert Berthe

Marie, née le 17/3/30

Paul, né le 17/10/31

Jean, né le 28/5/33

CONNAISSANCES:

Marcelle née le 18/10/40

LANGUES:

Qu'il parle : Français-Flamand.

Qu'il écrit : id. id.

CERTIFICATS:

Diplôme de docteur en médecine, chirurgie et accouchements et de médecin-hygiéniste de l'Université de l'Etat à GAND.

Diplôme de médecin colonial de l'Ecole de Médecine Tropicale à BRUXELLES.

DÉTAILS BIOGRAPHIQUES:

D'août 1928 à août 1930 a été médecin de la Société Africaine de Construction.
A suivi les cours de l'Ecole de Médecine Tropicale (cote 70/100)

NOTES PHYSIOLOGIQUES:

Certificat médical du docteur HENNAUX/DUREN.

NOM ET ADRESSE DU CORRESPONDANT.

Mr. Benjamin VANDERHAEGHEN (frère) 8, rue du Temple à YPRES.

Dernier domicile : Knocke s/mer, 19, Chemin du Rolder.

DÉTAIL DES SERVICES:		DATES		Connaissances acquises. actes de dévouement et de courage, récompenses, distinctions
Nommé Médecin-Hygiéniste adjoint, à titre provisoire (100.000 Frs.) par A.R.	du	6 février 1931		E.S.A. 14/II/36
Embarqué à Anvers s/s Anversville (femme et enfant)	le	31 janvier 1931		2e raie 14/II/36
Désigné pour la province Orientale (Cion N°113)	le	17 février 1931		3e " 19.6.36
Arrivé à Banane	le	16 février 1931		4e "
Désigné pour remplir les fonctions de médecin-hygiéniste dans les districts du Kibali-Ituri et du Kivu	le	6 mars 1931		
Désigné pour la province du Katanga	le	19 novembre 1931		
Désigné pour remplir les fonctions de médecin-hygiéniste dans les districts du Tanganika-Moero et Lomami	le	29 décembre 1931		
Traitement devenu 94.000 Frs.	le	1 janvier 1932		
Traitement porté à 98.700 Frs. (O.G.G. 536 du 19/10/33)	le	16 février 1933		
Disposition du Compro d'Elisabethville	le	1 octobre 1933		
Nommé à titre définitif (O.G.G. N°103 du 16/2/34)	le	16 février 1934		
Quitte le territoire de la Colonie (Dilolo)	le	22 février 1934		
En congé régulier	le	23 " "		
Embarqué à Lobito s/s Anversville	le	24 " "		
Débarqué à Anvers	le	13 mars 1934		
2e départ.				
Rembarqué à Anvers s/s Elisabethville (femme 3 enfs.)	le	10 août 1934		
Désigné pour la province d'Elisabethville (Cion 524)	le	21 " "		
Débarqué à Lobito	le	27 " "		
Arrivé sur le territoire de la Colonie (Dilolo)	le	29 " "		
Désigné pour assurer le service de l'Hygiène publique et Industrielle dans le district du Tanganika. Il aura sa résidence à Albertville et relèvera directement du Médépro (Commission O/N75)	le	13 septembre 1934		
Désigné pour assurer le service médical de Kongolo	le	23 octobre 1935		
Devient Médecin-Hygiéniste adjoint (nouveau cadre) (O.G.G. N°351 du 21/12/35)	le	6 février 1931		
Traitement nouveau statut (le bien-fictive) 94.500 Frs.	le	1 juillet 1933		
Traitement porté à 99.000 Frs. (O.G.G. 213 du 13/10/36)	le	1 juillet 1936		
Nommé Médecin de 1e classe de la catégorie O.I. prendra rang dans la hiérarchie à la date	du	6 février 1931		cheu. G. C. 5.1.48
(A.R. du 18/3/36)				
Quitte le territoire de la Colonie (Dilolo)	le	16 décembre 1937		
En congé régulier	le	17 " "		
Embarqué à Lobito s/s Anversville	le	18 " "		
Débarqué à Anvers	le	19 janvier 1938		
Traitement porté à 103.500 frs. (O.G.G. N°401 du 11.11.37)	du	17 juillet 1937		
Congé prolongé, sans traitement à dater	du	17 juin 1938		
jusques et y compris le jour de son arrivée sur le territoire de la Colonie (D.M. du 14-6-38)				
3e séjour				
Embarqué à Anvers s/s Chantilly à destination du R.U. via Mombasa (seul)	le	23 juin 1938		
Désigné pour le Ruanda-Urundi (Cion N°862)	le	28 " "		
Arrivé sur le territoire de la Colonie (Kaminimba)	le	24 juillet 1938		
Traitement porté à 108.000 frs. (O.G.G. 162 du 21-7-40)	le	1er janvier 1939		
Nommé Médecin principal (100.000) (O.G.G. 298 du 22-11-40)	le	1er janvier 1939		
Passe en congé réduit à Post. prenant cours	le	5 octobre 1942		
En congé régulier	le	5 " "		
4e séjour				
Le congé prend fin	le	4 décembre 1942		
En service	le	5 décembre 1942		
Trait. porté à 114.000 Frs (O.G.G. N°32 du 8-2-43)	le	1er janvier 1943		
Disp. des Post. Bnt. Note 10/10	le	27 mai 1943		

EEN SOLDATENBRIEF VAN EEN ZULTSE SOLDAAT TEN TIJDE VAN NAPOLEON

In het Rijksarchief Brugge, Fonds Franse Hoofdbesturen in West-Vlaanderen, nr. 3259bis bevinden zich 317 soldatenbrieven uit de Franse tijd vooral van Westvlaamse conscripts. Toch ook deze brief van Zultenaar Joannes Baptista De Smed die zich in 1808 in Martinique bevond. De andere 316 brieven kan je consulteren op de internetside: <http://www.telebyte.nl/~janbakel>.

A monsuer Monsuers Jan Baptiste Daman arrdissement a gand canton du cruijhauten Depardement Lescaies communie van sulte¹ hij moet Bestelt worden phi(l)ipphus cotens tot suijlte citoe citoe

Martenic² actum Dezen 18 september 1808, Zeer beminden vader Ende moeder susters En Broeders

jk laet uL weeten den staet van mijne gesontijd En peijse dat gij uL van het zelve zijt naer uL gegroet te hebben laet jk uL weeten als dat wij vertrokken zijn naer de stad Bordou³ van daer zijn wij vertrokken op de de scheepen om naer marteniec wij hebben ontrent de twee maende op den weg geweest om tweeduijst uren verre te vaeren Wij hebben ook gezien dat wij de Engelssche scheepen gepakt in het fl(a)ken van de see⁴ En in Brande see*en⁵ En tot tweemaal toe als wanneer dan de scheepen maer 10 roeijen⁶ van mallecaer meer En waeren dan saegen wij de scheepen maer van de groote Boeren⁷ die Een⁸ de see slaen En zijn tans geErrevert Een⁸ het swarteland En dat is daer zoodaening heet als dat met ons bloote arremen niet En koonen buijten gaen of zij zijn verbrant En de swarte loopen modernaeft gelijk zij zijn van moeder geboren zijn de maene En de soone als middag js wij En sien geene schauwe⁹ sij zit presies Boven ons hoofd nog daer En zijn geen (forn)eijsen¹⁰ waer dater Eene coffe op staet zijmaeken daer geen vier¹¹ of het is buijten van de felle heete het js Een ongelukkig land want het zijn al hooge Bergen waer dan de wolken in stroppen¹² het js Er geheel ongesont En daer is ook veel faniijn¹³ daer zijn veel serpentes¹⁴ die 8 voeten langt zijn En twee voeten dik zijn de die hebben wij gesien dat heef hier Eenen dieren tijd geweest want de Borgers komen achter ons geloopen om ons brood¹⁵ Amesie¹⁶ te koopen voor Een fransche croon Enhalf En dat wegedde¹⁷ drij pond En dat js geweest dat den Engelsche gement¹⁸ den fransman uijt te hongeren maer den fransman heeft den wijsen gespeelt¹⁹ hij Een fregatte gepakt van den Engelsman waer dan duijsent tonnen meel op waeren jk hebt ook veel nieus gesien maer het js onmogelijk van al te schrijven waer mede jk sluijtte mijnen brief En waer mede ik uL onderdaenig jk versoeke om dat zout willen de complementen doen aen mijne vrienden En aen al mijne goede kenissee Engelbert Daman +

wij sijn met veel volkk gekomen zijn van vier parten zijndeder drij dood

jan Baptista daman zijt gij (zoo) goet van de complemente doen aen franciscus des(med) Aen de weduwe van jan Baptista de smet catrinna doud wackenen seer Beminde moeder jk laet u weeten den staet van goede gesontijd En ik peijse dat moeder van hetselve zijt susters Ende Broeders seer Beminde moeder susters En broeders ik versoeke om dat gij zout willen de complementen doen aen a(l) mijne vrienden En aen al mijne goede kennissee waer mede ik uL donderdaning En blijve Een afwachtinge

Joannes Batista de Smed²⁰

Wij En hebben geen armoede van geld En wij leven alt saem

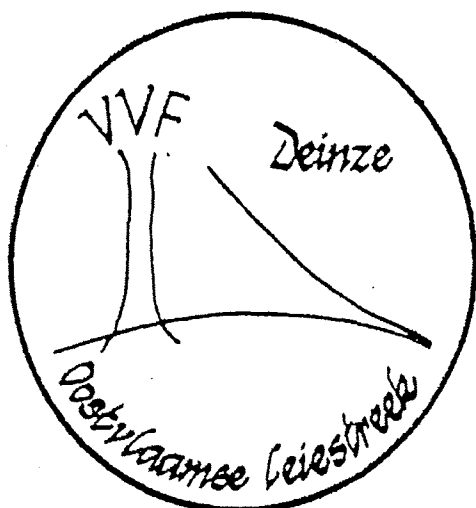
Mon adres js jan: Batista Desmed soldaet a 82 regiment la 2 batellaen la 4 com agarresoen amartenic a fort de frans a Marteniec

Mon adres is Engel(bert) daman soldat al 82 regiment la 2 com la ** Batellaen agarresoen a martenic a fort de fransche a martenic²¹

jk versoeke om dat gij de complementen jan Batista dhond josephus vanderstraeten versoeekt complementen aen jan Batista dhont dommestiek van van josephus vanderstraeten verhoeije

Aantekeningen

¹ "...arrondissement Gent canton Kruishoutem Departement Schelde, gemeente Zulte." ² Martinique; Frans West-Indië. ³ Bordeaux. ⁴ Het vlakke van de zee; in open zee. ⁵ In brand zetten? ⁶ Roeden, meters. ⁷ Baren, golven? ⁸ In. ⁹ Schaduw. ¹⁰ Fornuizen, kachels. ¹¹ Vuur. ¹² Tussen blijven hangen. ¹³ Venijn, ongedierte. ¹⁴ Slangen. ¹⁵ De volgorde van de woorden is hier niet geheel zeker. ¹⁶ Menage, voedsel; misschien ook: ammunitiebrood, brood van het leger. ¹⁷ Weegde, woog. ¹⁸ Gemeend (heeft), het plan heeft. ¹⁹ Den wijsen spelen, verstandig zijn. ²⁰ Deze ondertekening is van J. B. de Smed persoonlijk; zijn vriend E. Daman tekende boven met een kruisje. De brief in zijn geheel is door een derde persoon geschreven. ²¹ "...in garnizoen op Martinique te Fort-de-France op Martinique."

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Verschijnt tweemaandelijks

(niet in juni)

Uitgifttekantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:

Tony VANHEE

11^e jaargang nr. 4

Reigerslaan 2

OKTOBER 2003

9800 DEINZE

Hoofredacteur: Demuynck Guido, Pachtgoeddeef 17, 9031 Drongen

Onze internet-site: <http://www.gekiere.com/vvfdeinze/>

Activiteiten

Dinsdag 14 oktober 2003 van 20 tot 22 uur in de benedenzaal van de bibliotheek, Markt te Deinze:

“Emigratie naar Amerika”

voordracht door Dirk Musschoot, auteur van het boek “Wij gaan naar Amerika – Vlaamse landverhuizers naar de Nieuwe Wereld 1850-1930”

De emigratie naar Amerika vanaf 1850 tot omstreeks 1930 spreekt nog steeds tot de verbeelding. Niet minder dan 150.000 landgenoten trokken naar de Verenigde Staten en Canada. Anderen zochten hun geluk in Mexico of Argentinië. Bijna wekelijks vertrokken treinen met landverhuizers naar Antwerpen. In de “Nieuwe Wereld” hoopten ze een nieuw leven te beginnen en een beter bestaan te vinden. Waarom wilden die mensen weg? Hoe verliep hun reis? Hoe verging het hen in het “beloofde land”? Staan zij nog in contact met hun familie in Vlaanderen?

“Geleide bezoeken aan het stadsarchief van Deinze”

elke dinsdagnamiddag van november onder begeleiding van Jacques De Bruycker (op afspraak, tel: 09/3865239)

ONZE NIEUWE PUBLICATIES (zie p. 453) (ook verkrijgbaar bij Tony Vanhee)

ONZE NIEUWE PUBLICATIES

DE KADASTRALE POPP-KAARTEN VAN GOTTEM, GRAMMENE EN WONTERGEM (CIRCA 1860)

Deze publicatie is verkrijgbaar door overschrijving van 12,5 € (10 € + 2,5 € verzendingskosten) op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze, p/a Lijsterstraat 35 9810 Nazareth

Het kadaster werd opgericht tijdens het Franse Tijdvak in de Napoleontische periode met de bedoeling een meer rechtvaardiger grondbelasting in te voeren.

De uitgebreide voorbereidingswerken hadden voor gevolg dat het tot 1834 duurde vooraleer het kadaster zoals we het nu nog kennen in de meeste provincies in gebruik werd genomen.

Philippe-Christian Popp, een oud-controleur van het Kadaster, vatte het idee op de kadastrale kaarten van alle Belgische gemeenten te publiceren. In 1842 startte hij met zijn "Atlas cadastral parcellaire de la Belgique" waaraan hij werkte tot zijn dood in 1879. Op dat ogenblik waren de kadastrale plannen en bijhorende leggers verschenen van alle gemeenten van Oost- en West-Vlaanderen, Brabant, Henegouwen, Luik en circa de helft van de provincie Antwerpen (arrondissement Mechelen en één groot deel van het arrondissement Antwerpen).

De Popp-kaarten van Gottem, Grammene en Wontergem bestaan elk uit 1 kaartblad, Gottem en Wontergem op schaal 1/5000 (met telkens het centrum uitvergroot op schaal 1/2500), en Grammene op schaal 1/2500. In deze publicatie werden de originelen verkleind tot ongeveer de helft van hun oorspronkelijke grootte zodat de erop vermelde schaal uiteraard niet meer correct is.

De leggers van Gottem, Grammene en Wontergem tellen respectievelijk acht, zeven en acht bladzijden. Behalve een blad met statistische cijfers volgen achtereenvolgens de "Alphabetische lyst der eigenaeren, vruchtgebruikers, erfpachters, met verwijzing naer het cyfer der artikels waer onder hunne namen, woonst en eigendommen op de legger voorkomen", een lijst met in numerieke volgorde de opsomming van alle percelen waarbij telkens wordt verwezen naar de legger, tenslotte de eigenlijke legger waarin alle eigenaars,... worden vermeld met hun bezit in de gemeente (sectie + nummer, de aard van het goed, evenals oppervlakte, klasse en kadastraal inkomen van hun eigendom).

DE STATEN VAN GOED VAN PETEGEM-BUITEN EN ASTENE

(en deze van de heerlijkheden Van Den Hoorenschen, Stuivenberge en Hove)

Deze publicatie is verkrijgbaar door overschrijving van 8,5 € (6 € + 2,5 € verzendingskosten) op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze, p/a Lijsterstraat 35 9810 Nazareth

Deze inventaris bevat de teruggevonden staten van goed (en enkele andere documenten die verband houden met de voogdij over minderjarigen) voorgelegd aan de schepenen van de heerlijkheden Petegem-buiten en Astene. Deze staten werden allen teruggevonden in het Fonds Deinze, bewaard in het Rijksarchief te Gent. Het betreft allemaal staten van goed van niet-poorters of "gedieden". De staten van goed van de buitenpoorters van Kortrijk die in deze parochies woonden zijn terug te vinden in het Rijksarchief te Kortrijk.

Het belang van deze staten van goed voor de familiekunde werd reeds herhaaldelijk onderstreept. Wanneer in het Ancien Régime in Vlaanderen vader of moeder overleed en er wezen achterbleven (= -25 jaar) dienden de naaste familieleden aan de schepenen van de heerlijkheid waar het sterfhuis was gelegen een inventaris voor te leggen betreffende het sterfhuis. Naast de naam van de ouders, de kinderen en de voogden vinden we meestal een gedetailleerde beschrijving en waardebepaling (bij de onroerende goederen de oppervlakte) terug van alle bezittingen, alle tegoeden en schulden.

EEN KOHIER VAN “HOOFDELYKEN OMSLAG” VAN ASTENE UIT 1841

In het Fonds Deinze in het Rijksarchief Gent vonden we in bundel 1140 onder meer een kohier van “hoofdelyken omslag” van Astene uit 1841 terug. Het betreft een gemeentebelasting van 1% op het “waerschynelyk vermogen. De aanhef luidt als volgt: “Kohier van den hoofdelyken omslag der Gemeente Astene voor het dienstjaer 1800 een en veertig geautoriseerd by besluit van den 1 Mey 1825 en 13 april 1827 – Den Grondslag is het waerschynelyk vermogen – Proportie Eenen franc per % of Eenen centime per franc”.

Het kohier bestaat uit 8 kolommen: “Volgnummer”, “Namen en Voornamen der lastgelders”, “Beroep”, “Wyk”, “Grondslag”, “Verschuldigde belasting”, “Sommen voluyt Geschreven” en “Gedane betalingen”. In totaal worden 213 inwoners van Astene vermeld. De rangschikking gebeurde volgens dalend vermogen. We beperken ons hieronder tot een weergave van de eerste 6 kolommen.

Nr.	Naam	Beroep	Wijk	Grondslag	Belasting
1	GHEQUIERE Juste	Rentier	Waelebeke	5300 F	53 F
2	VAN POUCKE wed. Jacques	Landbouwer	Paryschestraet	5079 F	50,79 F
3	DE MEYER kinderen Daniel	Landbouwer	Idem	5079 F	50,79 F
4	VAN DER STICHELE Louis	Idem	Idem	5000 F	50 F
5	DE KERCHOVE OPSOMER Eug.	Rentier	Idem	3810 F	38,10 F
6	VAN DE WALLE Jan Bapt. (zoon)	Landbouwer	Waelebeke	3500 F	35 F
7	MOEYKENS hoirs Emanuel	Idem	Beekstraet	3000 F	30 F
8	STEVENS Joffrouw Marie	Renterigge	Eedeken	2500 F	25 F
9	VAN OOTEGHEM wed. Pieter	Landbouwster	Splete	2327 F	23,27 F
10	MESTACH Pieter	Landbouwer	Leyhoek	2327 F	23,27 F
11	VAN DE WALLE wed. Jan Baptiste	Idem	Waelebeke	2327 F	23,27 F
12	VERDONCKT Jan Baptiste	Idem	Beekstraet	2306 F	23,06 F
13	ROBBENS kind Pierre	Mulders	Leyhoek	2011 F	20,11 F
14	FONCKE Dominique	Winkelier	Plaets	2000 F	20 F
15	HUYS Thomas	Landbouwer	Beekstraet	2000 F	20 F
16	MOERMAN wed. Jan en zoon	Idem	Waelebeke	2000 F	20 F
17	MOENS Bernard	Idem	Splete	1905 F	19,05 F
18	VAN DE VELDE Pieter Francies	Stoker	Splete	1905 F	19,05 F
19	VAN DAMME Jan Baptiste	Landbouwer	Paryschestraet	1900 F	19 F
20	HANSENS Joannes	Idem	Eedeken	1900 F	19 F
21	DE BOEVER Constantin	Tapper	Plaets	1800 F	18 F
22	PAPPENS Bernard	Idem	Waelebeke	1693 F	16,93 F
23	DE RUYCK wed. Jan	Landbouwer	Plaets	1693 F	16,93 F
24	VERLEYE kind Jan	Idem	Paryschestraet	1693 F	16,93 F
25	DE VETTER Jan Baptiste	Idem	Splete	1693 F	16,93 F
26	MARTENS Charles	Idem	Beekstraet	1600 F	16 F
27	WULLENS Kinderen	Idem	Waelebeke	1593 F	15,93 F
28	HEIRBRANT Albert	Idem	Beekstraet	1500 F	15 F
29	HUYS Amand	Idem	Muyzenhol	1493 F	14,93 F
30	DE CONINCK Pieter Francies	Idem	Waelebeke	1481 F	14,81 F
31	HUYS Ferdinand	Idem	Muyzenhol	1270 F	12,70 F

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne

UIT DE STAMBOOM MOZART (°Salzburg, 1756)

Vader Mozart was te Salzburg een inwijkeling; hij kwam uit Augsburg waar zijn vader van het metselaarsberoep, door zijn huwelijk, in het beroep van boekbinder kwam.

Vader Mozarts grootvader en overgrootvader waren metselaars: David Mozart kwam uit een dorp nabij Augsburg in 1635 in de vrije rijksstad Augsburg en kreeg er op 17.01.1643 burgerrecht en een metselaarsvergunning (d.w.z. hij werd van metselaarsgezel nu meester in het beroep, in de gilde). Acht dagen later, op 25.01.1643 trouwde hij en op 28.01.1685 stierf hij. Zijn geboortedatum heeft men niet gevonden.

David had drie zoons, die in hetzelfde beroep traden, zoals dat toen gebruikelijk was. De jongste zoon, Franz, werd in Augsburg geboren op 3.10.1649, trouwde op 30.01.1678 en stierf, amper 45 jaar oud, in 1694.

Franz' oudste zoon Johann Georg werd in Augsburg geboren op 4.05.1679 en stierf op 19.02.1736. Hij begon als metselaar maar schakelde over naar boekbinder. In een eerste huwelijk had hij geen kinderen, in een tweede huwelijk had hij zes zoons en twee dochters. Dat eerste huwelijk was met de weduwe van een boekbindersbaas.

De oudste zoon heette Johann Georg Leopold, in de geschiedenis gekend als Leopold Mozart, geboren te Augsburg op 14.11.1719. Leopold is de vader van Wolfgang Amadeus. Leopolds opleiding voerde naar het priesterschap maar hij schakelde via koor en muziek over naar een functie in het muzikaleven van het aartsbisdom Salzburg. Hij was verhuisd van Augsburg naar Salzburg. Leopold stierf in 1787. (Salzburg - Salz = zout; Eng. salt.)

Leopolds zoon werd genoemd naar de vader van moeder Mozart: naar Wolf Niklas Pertl, en diens wortels lagen in het Salzburgerland. Wolfs ouders behoorden tot de kleine burgerij. In 1712 huwde hij een weduwe.

Wolfgang Amadeus' moeder werd op 25.12.1720 geboren en heette Anna Maria. Haar vader stierf op 7.03.1724 waardoor haar moeder met drie kinderen (van wie Maria het jongste was) in financiële moeilijkheden kwam. Wolf was ambtenaar geworden en plots was er geen inkomen meer.

Op 21.11.1747 huwde Leopold Mozart met Anna Maria Pertl(in). Er kwamen zeven kinderen, van wie er vijf als kind stierven. De twee overblijvers werden wonderkinderen aan het klavier:

- Maria Anna Walburga, geboren 30.07.1751 als vierde kind; haar naam werd vervormd tot Nannerl. Zij stierf op 29.10.1829.
- Wolfgang Amadeus was het zevende kind: °27.01.1756 - +5.12.1791.

Moeder Mozart was 58 jaar oud toe ze stierf (1778).

De doopnamen van het 7e kind waren Johannes Chrisostomus Wolfgangus Theophilus. "Theophilus" (Grieks voor Gode-lieven) werd later vervangen door het Latijn "Ama-deus", wat dezelfde betekenis heeft, hetzelfde dus als Gottlieb, ons Godelieve(n). Theophilus heette hij naar zijn dooppeter. Amadeus heette hij naar een te voren reeds gestorven broertje. In de omgang gebruikte men Wolf of Wolferl (= Wolferlein = Wolfje).

Via de 5 broers van Johann Georg (1679-1736) leven er nu nog Mozarts. Via afstammelingen van Nannerl Mozart zijn er ook nog Mozart-verwanten.

Herman Maes

Noms des citoyens assujettis à la Patente dans la commune	Leur demeure	Leur état, commerce, industrie ou profession la plus imposable	Montant ou évaluation des loyers des maisons d'habitation, des magasins, boutiques, ateliers ou usines, employés au commerce ou proffesion	Fixation arrêtée par l'Administration municipale, des droits de Patente dûs par les citoyens dénommés au présent état Droits fixes Droits prop.	TOTAL
Rudolf DE BRABANDERE	Deynse	Marchand sous Echoppes		3	3
Benoit IMPENS	dito	Tailleur		3	3
André VAN CNOCKE	dito	Bimbelotier		3	3
Joseph DE BOOSERE	dito	Tourneur en bois		3	3
Pierre DE JONGHE	dito	Tonnelier		4	4
Jean STEYAERT	dito	Tailleur		3	3
Jean Pierre MYS	dito	Chapelier	35	8 3 50	11 50
Isabelle HOSTE	dito	Vendeuse de genievre		3	3
Pierre MORTIER	dito	Vendeur de genievre		3	3
Gerard DE CONNINCK	dito	Vannier		4	4
Benoit GELLINCK	dito	Pottier de terre		4	4
Louis MICHIELS	dito	Marchand de toile en detail	50	20 5	25
Joanne Marie MICHIELS	dito	Marchande drapier en detail	50	20 5	25
Pierre TSOEN	dito	Marchand de toile en detail	50	20 5	25
Les enfants C. WILLEBOIS	dito	Epicierie en detail	20	8 2	10
L. VERQUEST	dito	Medecin	15	8 1 50	9 50
Livin BEKAERT	dito	Vendeur de genievre		3	3
Jean Francois DESSEYN	dito	Fabricant de Genievre	80	15 8	23
Antoine BAEYENS	dito	Marchand drapier en détail	60	20 6	26
Benoit VAN AUTREVE	dito	Epicier en detail	30	8 3	11
Jean DE VOS	dito	Marchand de Tabac		4	4
Jaeques STAES	dito	Cabaretier	20	5 2	7
Josse HEYNDRICKX	dito	Marechal ferrant "délogé"		4	4
Francois DHUYGELAERE	dito	Cordonnier		3	3
Jean DE BUCK	dito	Marchand de fil et ficelle	40	15 4	19
Pierre Jean DELCROIX	dito	Aubergiste	75	15 7 50	22 50
Martin CLAYS	dito	Pileur de brique	50	5 5	10

DE OORSPRONG VAN DE NAAM DE CLERCQ

Van bij het ontstaan van de mensheid ontvangt ieder mens bij zijn geboorte een naam, die hem door zijn ouders wordt gegeven. Een familienaam of geslachtsnaam komt niet voor, tenzij in zeer uitzonderlijke gevallen van vorstelijke families. De Christenen voeren de doopnaam in: het blijft bij een enkele naam.

In de 13^e eeuw ontstaan in West Europa de familienamen. Zij zijn afgeleid

-uit een familiaal verband met de drager van een doopnaam (bvb. Jansens = de zoon van Jan)

-uit de plaats van herkomst (bvb. Van Petegem = een persoon afkomstig uit Petegem)

-uit het beroep (bvb. De Cuyper = een persoon die vaten maakt)

-uit een eigenschap (bvb. De Lange = een persoon met bijzondere lengte)

De verklaring van de naam De Clercq is afgeleid uit de naam van een beroep, namelijk een klerk, een persoon, die kan lezen en schrijven (en rekenen).

Maar wat is nu de oorsprong van dat woord klerk? Meestal vergenoegt men zich met de vaststelling: "klerk" komt van het Latijn "clericus".

Maar als men een klassiek Latijns woordenboek opslaat, dan vindt men dat woord niet terug! Het is namelijk geen klassiek Latijn, maar "kerklatijn".

Voor een meer diepgaande peiling naar de oorsprong van het woord, hebben wij destijds ons licht opgestoken bij de inmiddels overleden professor doctor Maurits GYSSELING, geaggregeerde van de Rijksuniversiteit Gent, faculteit voor taalkunde, die toen bezig was met opstellen van een Indo-Europees woordenboek. Deze taal werd waarschijnlijk door onze voorouders gesproken omstreeks -3000, en uit haar zijn de meeste Europese volkstalen afgeleid, naast het Perzisch en nog andere. Uit de talrijke gesprekken, die wij toen met hem konden voeren over de oorsprong van de naam De Clercq weerhouden wij, dat er twee verklaringen bestaan.

A. De meest "voor de hand liggende" verklaring, die algemeen aanvaard is

1. In het **Indo Europees grondwoord QAL of QEL**, dat "kloppen, afslaan, afbreken, aftrekken, afrukken" betekent, vindt deze verklaring haar oorsprong.

Van dat grondwoord is in het Indo Europees zelf ook het woord **KLA of KLAR** (afgeslagen stuk steen of hout) ontstaan

2. Daaruit komt dan: het **Keltisch woord KLAR** (plank) voort

Het leeft nu nog voort in het Ierse "Clair", het Gaelic "Clar" en het Welsh "Claur", steeds met dezelfde betekenis, en de **Dorische (of Archaïsch Griekse) woorden KAA(Δ)EIN** (KLA(D)EIN: breken, vernielen) en **KAAPOΣ** (KLAROS: afgeslagen stuk steen of hout, scherp, plank). Het woord KAA(Δ)EIN (KLAD(EIN)) klinkt later door in het latijnse woord CALAMITAS (ramp), het Oud-germaanse SKEL (afschillen), SLITAN (slijten) en het Nederlandse KLIEVEN, KLUIVEN, KLETSEN, KLOOF maar ook SCHILLEN, SLIJTEN enz.

3. In het **Oud Grieks of Attisch**, vanaf HOMEROS (omstreeks -800), evolueert het woord KAAPOΣ (KLAROS) naar **KAHPOΣ** (KLIJROS). Dat woord heeft niet minder dan 6 verschillende betekenissen:

1. Lot, het materiële bestanddeel (scherf, potscherf, plankje, stukje papier), waarop men bij de aanduiding van personen de naam of een nummer opschreef en dan liet uittrekken of uitloten. In deze betekenis vindt men het woord bij HOMEROS, Ilias VII, verzen 175-192, en kon het zich handhaven tot in het modern Grieks (dus minstens gedurende 28 eeuwen!), waar het nog steeds de betekenis heeft van lot of nummer (van de loterij)
2. Het loten, de verloting, de loterij. In deze betekenis, die samengaat met de eerste, wordt het eveneens vanaf HOMEROS (-800) gebruikt
3. Wat door het lot wordt aangewezen of toegekend, het deel, het aandeel, het erfdeel, het erfgoed, het leengoed, de erfenis. Ook al vanaf -800.
4. Een stuk grond, grondbezit, akkers, landerijen (vanaf -800). Deze afgeleide betekenis gaat samen met de 3^e.
5. Gods deel, Gods erfdeel, Gods keuze, opdracht, religieuze functie. Deze bijzondere ontwikkeling van de betekenis treft men aan bij de "ZEVENTIG", in hun Griekse vertaling van het Oud Testament (-200), en wel in 129 passages, voor het vertalen van 8 verschillende Hebreeuwse woorden
KORBAN (offer) in 1 passage, dus zeer uitzonderlijk
GERAL (noodlot, lot) in 62 passages, afleidingen van JARASH (bezit) op 11 plaatsen, POER (lot) 2 maal, afleidingen van CHELEK (deel) eveneens 2 maal, CHEWEL (afgemeten stuk land) 1 keer en SEKOELAH (kostbaar bezit) eveneens 1 enkele keer.

חֶלֶק (Noen-Heth-Lamed-He), (NAHALA: Gods erfdeel) op 49 plaatsen.

Maar wat betekent eigenlijk "Gods erfdeel"? Met "Gods erfdeel" worden niet minder dan 6 verschillende begrippen bedoeld!

1. Het land (het terrein, het eigendom, de hebreeuwse "achoeza"), dat iemand door het lot "gedeeld" heeft, en alleen op grond van deze "toebedeling" in bezit genomen heeft, zoals het volk Israël het land Kanaän door Yahwé toebedeeld gekregen heeft, en enkel en alleen op grond van deze Goddelijke toebedeling in bezit genomen heeft.
2. Het door het heilig lot verdeelde land, het stuk, het perceel (Fr.: *parcelle*), zoals Kanaän door het heilig lot verdeeld wordt onder de 12 stammen.

3. Het door God verdeelde land, dat door de 12 stammen, de geslachten en de families voor eeuwig in bezit moet gehouwen worden.
 4. Het goddelijk erfbezit verkregen door de afstammelingen van de aartsvaders, die Kanaän eigenlijk nog niet in bezit hadden, maar aan wie het voor hun afstammelingen toegezegd was, die het dan verkregen, niet door een burgerlijk erfrecht, maar door hun trouw aan God; het omvat erf en huis, onroerend en roerend goed, voornamelijk het grondbezit, maar ook de gehele opbrengst ervan. In die betekenis vermeld bij Numeri, 26, verzen 52-56.
 5. Israël zelf als land en als volk, dus Gods erfdeel, het aandeel dat God zichzelf toebedeelt. Ook Jeruzalem kan door het woord נַחֲלָה (NAHALA) omschreven worden. Vooral in de Talmud is dat het geval.
 6. De aan de mens door God toebedeelde lotsbestemming. Voor de afstammelingen van Levi, de Levieten, is God zelf het נַחֲלָה (NAHALA of de ΚΛΗΡΟΣ, KLIJROS) dus kunnen zij geen grondbezit erven zoals de 11 andere stammen, en dat voorschrift had zijn volstrekt reële achtergrond, zoals duidelijk blijkt uit Deuteronomium 18, vers 1: *“De Levitische priesters, de gehele stam Levi, zullen geen bezit of erfdeel hebben tezamen met Israël; van de vuuroffers des Heren en Diens erfdeel zullen zij eten”*
- Hier gaat het dus om een uitzonderlijk belangrijk woord voor de Hebreeuwse en Christelijke godsdienst. Enig inzicht in zijn betekenissen laat toe zijn onvergankelijke nawerking voor Joden en Christenen te begrijpen: נַחֲלָה (NAHALA) stelt op de beste manier het verband voor tussen het volk Israël en het land dat door God gegeven werd. Het geeft uitdrukking aan de begrippen “een geschenk gekregen te hebben”, “een onvervreemdbare roeping” en boven alles “het plan en de aktie in de geschiedenis, die er achter steekt”. In feite stellen wij dus vast, dat het ganse eigendomsrecht van de joden op het land Israël op dat woord gebaseerd is!
- Omgekeerd vindt men ook, dat het Hebreeuwse woord נַחֲלָה (NAHALA) in de Bijbel 264 maal gebruikt wordt, en meestal (192 maal) vertaald wordt door ΚΛΗΡΟΣ (KLIJROS) (vooral als het gaat om individuele stukken land) of door ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ (KLIJRONOMIA) (als het gaat om erven).
- Het woord NAHALA stamt zelf af van het werkwoord נָחַל (Noen-Heth-Lamed) (NAHAL), dat betekent
1. een stuk land ontdekken en bezetten, erven, als aandeel krijgen,
 2. geven (door God), toekennen
 3. verwerven (door aankoop)
 4. erven
 5. als geschenk geven (gronden)
6. De geestelijkheid, de clerus als “erfdeel des Heeren” (vanaf -100). Met deze betekenis vindt men het in het Nieuw Testament en verder in het kerkelijk Grieks.

4. Uit het Attische grondwoord ΚΛΗΡΟΣ (KLIJROS) wordt in het Grieks ondermeer ΚΛΗΡΙΚΟΣ (KLIJRIKOS) afgeleid., dat 2 betekenissen heeft:
 1. Als bijvoeglijk naamwoord: betreffende een erfenis, betreffende een erfdeel, afgeleid uit de 3^e betekenis van ΚΛΗΡΟΣ (KLIJROS), en, als zelfstandig naamwoord: het geërfde, het erfdeel. (Oudste betekenis)
 2. Vooral in het kerkelijk Grieks, en als zodanig nog gehandhaafd in het moderne Grieks, als bijvoeglijk naamwoord: geestelijk, behorend tot de clerus, klerikaal, afgeleid uit de 5^e en 6^e betekenis van ΚΛΗΡΟΣ (KLIJROS) (jongere betekenis), en als zelfstandig naamwoord: de geestelijke, het lid van de clerus.

5. Het **Latijnse woord CLERICUS** (geestelijke, persoon behorende tot de clerus) bestaat niet in het klassiek Latijn! Het is namelijk “kerklatijn”, en wordt door de H. HIERONYMUS (347-419) in zijn “Vulgata”, de Latijnse vertaling van de (Griekse) Bijbel uit het Grieks “ontleend”. Hij voegt het aan de Latijnse woordenschat toe als letterlijke omzetting van het Griekse ΚΛΗΡΙΚΟΣ (KLIJRIKOS). Het is dus geen vertaling in het Latijn, maar wel de ontlening van een Grieks woord. De vertaling van ΚΛΗΡΙΚΟΣ (KLEIRIKOS) is *sors*.

Het woord CLERICUS moet ergens beantwoord hebben aan een grote behoefte op het terrein van de kerkelijke taal, want het wordt zeer snel populair en gebruikt door talrijke middeleeuwse schrijvers in een betekenis, die afwisselend verengd en uitgebreid wordt, namelijk van geestelijke (ca. 350), over monnik (ca. 750) naar kannunik (ca. 850) en aspirant-priester bij een gevestigde geestelijke (ca. 850) om terug te keren naar de betekenis van geestelijke, die enkel de lagere wijdingen ontvangen heeft (ca. 950).

Het woord CLERICA (tonsuur) zou dan uit CLERICUS afgeleid zijn.

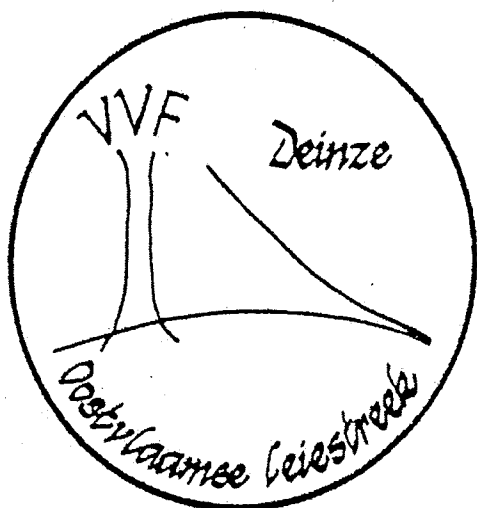
6. Het **woord CLERC** (geestelijke met de lagere wijdingen) wordt dan opgenomen in de verschillende **west-europese volkstalen**, te beginnen met de Romaanse taalgebieden (ca. 1000): in het Oud Frans als **CLERC**, in het Oud-Italiaans als **CHIERICO**, in het Oud Engels als **CLERC**, **CLARC** en **CLERIC**, in het Oud Portugees als **CLERGUE**, in het Oud Spaans als **CLERIGO** of **CLERICO**, in het Oud-Fries als **KLIRK**, in het Oud-Hoogduits als **CHLIRIH**, in het Oud-Iers als **CLAAR** en in het Oud-Noors als **KLERKR**,

De betekenis in al die talen is steeds vergelijkbaar en ondergaat meestal een evolutie, zoals in het Oud-Frans:

1. Geestelijke die de tonsuur draagt (vanaf ca. 1000)
2. Bediende, belast met het schrijfwerk *employé aux écritures* (vanaf ca. 1350)
3. Geleerde persoon (vanaf ca. 1550)

(wordt vervolgd)

Dr. René De Clercq

LEIESTAM

Informatieblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Deinze

Verschijnt tweemaandelijks

(niet in juni)

Uitgiftekantoor: Deinze 1

Verantwoordelijke uitgever:

Tony VANHEE

11e jaargang nr. 5

Reigerslaan 2

DECEMBER 2003

9800 DEINZE

Hoofdredacteur: Demuynck Guido, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen

Onze internet-site: <http://www.gekiere.com/vvfdeinze/>

PRETTIGE EINDEJAARSFESTEN!!!

Activiteiten

Dinsdag 17 februari 2004 van 20 tot 22 uur in de benedenzaal van de bibliotheek, Markt te Deinze:

“Het dienstpersoneel op het platteland in Vlaanderen (16^e-18^e eeuw)

door Thijs Lambrecht, wetenschappelijk medewerker van de vakgroep Nieuwe Geschiedenis – Universiteit Gent

De meeste van onze voorouders werkten gedurende een bepaalde periode in hun leven, meestal tot hun huwelijk, als dienstbode op het platteland of in de stad. Knechten en meiden vertegenwoordigden in het Ancien Régime steeds meer dan 10% van de bevolking. Thijs Lambrecht gaat dieper in op hun levensomstandigheden, de wijze waarop ze aangeworven werden, hun bezoldiging, uitgaven en sociaal leven en bespreekt een aantal interessante bronnen die hij tijdens zijn zoektocht heeft geconsulteerd.

HERNIEUWING LIDGELDEN

Gelieve uw lidmaatschapsbijdrage 2004 (5 €) over te willen schrijven op rekening nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze. Nationale leden van VVF zijn niet verplicht om deze bijdrage te storten maar hun bijdrage is steeds van harte welkom.

oud schrift – een testament uit 1662

Als les oud schrift hieronder een fotokopie en transcriptie (op volgende bladzijde) van een kort testament uit 1662 verleden voor notaris Odevaere in Gent.

De protocollen van deze notaris ODEVAERE Jean Baptiste worden bewaard in het Rijksarchief te Gent (Oud Notariaat (inventaris nr. 219A) nrs. 841-867, periode 1652-1704)

Compawordt voor mij Jan Baptiste Odevaere notaris zyns tot Oost
 vserderen spijt der gelykenis vnderstaen in ghewone ye de meulenaere
 sijn Gwillelmus sijnde, maer Godt lot niet te veel ghebruyke dede
 sijnne minne die, en sstant, den veeleken sijn selacst sijn
 vorme van testament, en vutrecht voel te Foumer, en
 gheue, soo sijderet sijn doren an en tot sijnne van Gwillelmus,
 fidooris, fooris, Jacq^e, Martinis, Lieuque, Anne, en fooris
 de meulenaere sijn Gwillelmus voort sijnne broeder, en sijnster
 van salfus, dede gheproceert bij toe Marie Gwillelmus
 mit sijn Gwillelmus, fooris, fooris, en sijnster de
 meulenaere doch Gwillelmus broeder, en sijnster, en de ghewone
 velleert doch sijnne salfus broeder, en sijnster, en de ghewone
 die sijnne voort velleert noch in legitime, broeder, sijnster,
 niet sijn, het dede der gelykenis van alle sijnne gade sijnne sijnne
 als minne sijnne sijnne sijnne, acties, en creaties, ongemint
 gant en sijnne Gwillelmus sijnne en velleert, ghewone velleert
 niet sijnne sijnne sijnne die sijnne sal common, achter te lator, mit
 alle velleert, doende sijnne sijnne van derder, naer Gwillelmus
 velleert, sijnne, en indicende velleert van derder voort sijnne
 quame, fooris, sijnne, sal sijnne, deel, accressen, and ander
 velleert, voort, en voort sijnne, Al dus sijnne, en sijnne
 Gwillelmus, Oost zynne sijnne, fooris, en sijnne, Antje
 sijnne, als sijnne sijnne, sijnne, sijnne, en sijnne, sijnne
 velleert, velleert, en velleert, velleert, sijnne, sijnne
 mit sijnne fooris, sijnne, sijnne, sijnne, sijnne, sijnne
 fooris, Oost zynne sijnne, sijnne, sijnne, sijnne, sijnne

Compareerde voor mij Jan Baptista Odevaer notarius publicus tot Ghent	(1)
residerende present de ghetuyghen onderschreven in persooen Pieter DE MEULENAERE	(2)
filius Guilliame sieck sijnde maer Godt lof noch wel ghebruyckende	(3)
sijne memorie, ende verstant, den welcken heeft verclaerst bij	(4)
vorme van testamenten, ende vuttersten wille te jonnen, ende	(5)
gheven soo hij doet bij desen an ende tot profijtte van Guilliame,	(6)
Judocus, Jooris, Jacques, Martinus, Lievyne, Anne, ene Jenne	(7)
DE MEULENAERE fily Guilliame voornoemt sijne broeders ende susters	(8)
van halfven bedde gheprocreert bij Jouffrouwe Marie CAUWERICQ	(9)
mitsgaders Cornelis, Joannes Bernardus ende Petronelle DE	(10)
MEULENAERE oock Guilliams kinderen, gheprocreert bij Jouffrouwe Jenne	(11)
DELLAERT oock sijne halfve broeders ende sustere, ende de ghone	(12)
die sijnen voornoemden vaedere noch in legitimen huwelick procureren	(13)
mochte, het derde deurgaende van alle sijne goedynghen soo meuble	(14)
als immeuble ghereede penninghen, actien, ende crediten, onghemunt	(15)
gaut ende silvere cleederen lynen ende wullen gheene vutghesteken	(16)
nochte ghereserveert die hij sal commen achter te laeten, mits	(17)
alleendelick doende t'ghone geghifte vanden derden naer Costume	(18)
verobliert sijn, ende indiender eenighe vande beghifte voor hem	(19)
quame t'overlijden sal haerlieder deel accesseren in d'ander	(20)
beghifte hoeft ende hoofs ghelycke, Aldus ghedaen ende ghepasseert	(21)
binnen Ghent present Sr. Charles Rons ende Adriaen Anthuenis	(22)
filius Pieters als ghetuyghen hierover gheroupen ende ghebeden desen	(23)
28en ougste 1662 ende waren ondertekent Pieter De Meulenaere	(24)
mij present Carel Rons T'mercq van Adriaen Anthuenis ende	(25)
J. B. Odevaere notarius publicus	(26)

Guido Demuyne

EEN KGK-project: DE GESCHIEDENIS VAN DEINZE

De Stad Deinze brengt op 19 december 2003 het eerste deel van een driedelige GESCHIEDENIS VAN DEINZE uit. Het is een project van de lokale Kring voor Geschiedenis en Kunst die daarvoor het stadsbestuur heeft aangesproken en de coördinatie in handen van de Gentse universiteitsprofessoren Walter Prevenier, Romain Van Eenoo en Erik Thoen heeft gegeven.

De nieuwe 'GESCHIEDENIS VAN DEINZE' is het resultaat van een geslaagd samenspel van professionele historici uit alle Vlaamse universiteiten en auteurs van eigen bodem geworden.

De drie delen behandelen volgende periodes en aspecten:

1. DEINZE EN PETEGEM IN DE MIDDELEEUWEN EN DE NIEUWE TIJDEN.
2. DEINZE EN PETEGEM IN DE 19e EN 20e EEUW.
3. HET PLATTELAND EN DE DORPEN ROND DEINZE.

In deel I vindt de genealoog interessante visies over de Deinse poorterie en wezerij, de rol en de interpretatie van de parochieregisters i.v.m. conceptie, huwelijk en mortaliteit in Deinze en Petegem, de benadering van ambachten en neringen... Wie als genealoog verder wil gaan dan een verzameling van klassieke data van geboorte, huwelijk en overlijden en zijn voorouders uit Deinze en Petegem in een bredere context wil plaatsen, kan niet zonder dit boek.

Het eerste deel is overvloedig geïllustreerd met een paar honderd illustraties, kaarten, miniaturen en portretten, overwegend in kleur, die een treffend beeld van het vroegere Deinze oproepen. Deel één, onder leiding van prof. Walter Prevenier, schetst de ontwikkeling van Deinze en Petegem van de vroegste tijden tot aan de vooravond van de Franse Revolutie.

Prijs: 49 euro (+ eventueel portkosten 5,21 euro).

Bestellen door storting op het rekeningnummer 000-0019969-84 van het Stadsbestuur Deinze, met vermelding "deel I GvD".

Wie het boek voor 5 december betaald heeft, kan het afhalen op vrijdag 19 december van 17 tot 19 uur in het Museum van Deinze en de Leiestreek, het moment waarop deel I van de Geschiedenis van Deinze op een academische zitting (17 uur) voorgesteld wordt.

Noms des citoyens assujettis à la Patente dans la commune	Leur demeure	Leur état, commerce, industrie ou profession la plus imposable	Montant ou évaluation des loyers des maisons d'habitation, des magasins, boutiques, ateliers ou usines, employés au commerce ou proffesion	Fixation arrêtée par l'Administration municipale, des droits de Patente dûs par les citoyens dénommés au présent état Droits fixes Droits prop.		TOTAL
veuve Frans HERMAN	Deynse	Marchande drapier en detail	40	20	4	24
Jean Baptiste VAN HOVE	dito	Cordonnier		3		3
Philippe DE COSTERE	dito	Marchand de Beurre	40	8	4	12
Jean NIOBE	dito	Faiseur de Tamises		4		4
Jean DE SWEEMERE	dito	Vendeur de Genievre		3		3
Josse DE DONCKERE	dito	Cabaretier	70	5	7	12
Joseph MINNENS	dito	Boulangier	25	5	2 50	7 50
François NEIRICKX	dito	Marchand drapier en détail	40	20	4	24
Jaques LAMMENS	dito	Huillier	70	15	7	22
François VAN OOST	dito	Vendeur de Livre et cirier	70	15	7	22
Pierre HAELVOET	dito	Marchand de toile en detail	75	20	7 50	27 50
Jean Baptiste DELCROIX	dito	Brasseur	70	20	7	27
Pierre VERMEEREN	dito	Marchand de toile en detail	50	20	5	25
Livin VAN DAMME	dito	Marchand de briques	55	5	5 50	10 50
Gerard DE SMEDT	dito	Cabaretier	60	5	6	11
Benoît DE LAERE	dito	Huillier	80	15	8	23
Pierre VANDE MOERE	dito	Meunier	90	5	9	14
Amand DE BRABANDERE	dito	Gantier	30	8	3	11
Joseph WAELENS	dito	Marechal ferrant		4		4
Pierre MINNE	dito	Vendeur de Bierre		3		3
Pierre VAN ONDERBEKE	dito	Charpentier	20	5	2	7
DE SLOOVERE	dito	Cabaretier	30	5	3	8
Jean VANDE GENACHTE	dito	Meunier	90	5	9	14
veuve GELLINCK	dito	Vendeur de Bierre		3		3
Livin DIERICKX	dito	Vendeur de Bierre		3		3
Jean BOGAERT	dito	Cabaretier	40	5	4	9
Bernard CORNELLE	dito	Vendeur de Bierre		3		3

EEN KOHIER VAN “HOOFDELYKEN OMSLAG” VAN ASTENE UIT 1841

(vervolg van Leiestam 11^e jaargang nr. 4 p. 454)

Nr.	Naam	Beroep	Wijk	Grondslag	Belasting
32	LAMBRECHT Augustin	Landbouwer	Eedeken	1270 F	12,70 F
33	BOGAERT Louis	Tapper	Plaets	1270 F	12,70 F
34	MAES DE ZINZERLINGdouariere	Rentirigge	Beekstraet	1270 F	12,70 F
35	MAEBE Louis d'oude	Landbouwer	Parysschestr.	1200 F	12 F
36	BOGAERT Pieter Francies	Idem	Eedeken	1200 F	12 F
37	LE ROY Baudaun	Idem	Splete	1200 F	12 F
38	BAUTERS Dominique	Idem	Eedeken	1200 F	12 F
39	MESTACH Jean Baptiste	Idem	Parysschestr.	1200 F	12 F
40	CLAYS weduwe Bernard	Idem	Splete	1200 F	12 F
41	BYTEBIER Charles	Idem	Idem	1200 F	12 F
42	SCHAUBROUCK Pieter	Idem	Beekstraet	1100 F	11 F
43	MESTACH wed. Ivo	Tapster	Plaetse	1100 F	11 F
44	BEYENS weduwe Jan Baptiste	Landbouwster	Parysschestr.	1100 F	11 F
45	BOGAERT Constantin	Idem	Leyhoek	1100 F	11 F
46	DE SCHEPPER Piet Jan	Tapper	Plaets	1100 F	11 F
47	DE BACKER Joseph	Landbouwer	Parysschestr.	1000 F	10 F
48	VANDEN ABEELE Livin	Idem	Muyzenhol	1070 F	10,70 F
49	COOLSAET Jan François	Idem	Parysschestr.	1058 F	10,58 F
50	VLERICK Ignaes	Idem	Idem	1000 F	10 F
51	MESTDAGH Francies	Idem	Leyhoek	1000 F	10 F
52	VINCKE Pieter Francies	Idem	Waelebeke	1000 F	10 F
53	DEN DOOVEN Joseph	Idem	Beekstraet	1000 F	10 F
54	SCHERMIN Joseph	Conducteur	Plaets	1000 F	10 F
55	DE SMET Jan Baptiste	Landbouwer	Splete	1000 F	10 F
56	DE BOEVER Francies	Bijzonderen	Plaets	1000 F	10 F
57	PLATOU Pieter	Landbouwer	Waelebeke	900 F	9 F
58	VERHASSELT Ferdinand	Bakker	Plaets	900 F	9 F
59	ALLEENE Albert	Landbouwer	Parysschestr.	800 F	8 F
60	ADAMS Ferdinand	Idem	Splete	800 F	8 F
61	VAN RENTERGHEM wed. Frans	Idem	Eedeken	800 F	8 F
62	HUYS Constantin	Schoenmaker	Plaets	800 F	8 F
63	MARTENS Leonard	Landbouwer	Beekstraet	741 F	7,41 F
64	ALLEENE Pieter Jan	Idem	Idem	741 F	7,41 F
65	HAECK Emanuel	Idem	Idem	700 F	7 F
66	ADAMS kind Philippe	Idem	Idem	700 F	7 F
67	DE SCHENKEL Jan Baptiste	Idem	Idem	700 F	7 F
68	VAN TOMME Jan	Idem	Splete	700 F	7 F
69	ALLEENE Augustin	Idem	Beekstraet	600 F	6 F
70	DE RUYCK kind Livin	Idem	Eedeken	600 F	6 F
71	DE SCHRYVER Augustin	Idem	Beekstraet	600 F	6 F
72	HEIRBRANT Amand	Idem	Idem	600 F	6 F
73	CHRISTIAENS Augustin	Idem	Splete	600 F	6 F

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne

VINKTSE PASPOORTEN UIT DE FRANSE TIJD (1807-1810)

(vervolg van Leiestam 01/5, pagina 372)

(ter herinnering de afkortingen: ch=cheveux, s=sourcils, n=nez, ba=barbe, v=visage
f=front, y=yeux, bo=bouche, m=menton, t=teint)

5. 25/2/1808: Jean Baptiste PROVYN

° Vinkt 25 jaar 1 meter 61 "tisserant"
ch: bruns; s: noir; n: ordinaire; ba: brune; v: oval;
f: moyenne; y: bleux; bo: moyenne; m: rond; t: pal
(Gent en Oudenaarde)

6. 28/2/1808: Carolus VAN HECKE

° Poeke 26 jaar 1 meter 72 "voiturier conscrit de l'an 11 a satisfait a la loi de conscription"
ch: chatain; s: bruns; n: gros; ba: chatain; v: oval;
f: moyenne; y: bleus; bo: moyenne; m: rond; t: rouge pal
(Gent, Aalst en Oudenaarde)

7. 23/3/1808: Augustin MARTENS

° Poeke 20 jaar 1 meter 66 "domestique conscrit de l'an 1808 reformé par le
conseil du recrutement"
ch: bruns; s: chatain; n: petit; ba: chatain; v: ovale;
f: moyenne; y: bleus; bo: moyenne; m: rond; t: rouge pal
(Gent, Oudenaarde en Brugge)

8. 25/3/1808: Jean Baptiste BERGE

° Vinkt wonende Aarsele 21 jaar 1 meter 715 "tisserant"
ch: blonds; s: idem; n: ordinaire; ba: blond; v: oval;
f: moyenne; y: bleux; bo: moyenne; m: rond; t: pal rouge
(Gent, Oudenaarde en Brugge)

9. 9/5/1808: Francois LESSENS

° Wontergem wonende Vinkt 27 jaar 1 meter 618 "tisserant"
ch: chatain; s: idem; n: moyenne; ba: chatain; v: oval;
f: rond; y: bleux; bo: moyenne; m: rond; t: pal
(Gent en Oudenaarde)

10. 13/5/1808: Dominicus VAN OOST

° Vinkt wonende Vinkt 22 jaar 1 meter 679 "cultivateur conscrit de l'an 1808 sous le n° 107"
ch: chatain; s: blonds; n: petite; ba: blond; v: ovale;
f: moyenne; y: chatains; bo: ordinaire; m: rond; t: coloré
(Gent en Oudenaarde)

11. 23/5/1808: Jean Baptiste DIERICKX

° Vinkt wonende Vinkt 25 jaar 1 meter 706 "chaudronnier conscrit de l'an douze"
ch: noir; s: idem; n: ordinaire; ba: brune; v: oval;
f: moyenne; y: chatain; bo: moyenne; m: rond; t: coloré
(Gent, Oudenaarde en Brussel)

12. 28/5/1808: Augustin STEYAERT

° Meigem wonende Vinkt 31 jaar 1 meter 68 "journalier a satisfait à la loi"
ch: noir; s: idem; n: moyenne; ba: noir; v: oval;
f: rond; y: bruns; bo: ordinaire; m: idem t: rouge pal
(Gent, Oudenaarde en Brussel).

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne

DE OORSPRONG VAN DE NAAM DE CLERCQ

(vervolg van Leiestam 11e jaargang nr. 4 p. 458-459)

7. Hetzelfde woord **CLERC** bereikt het-Nederlandse taalgebied (ca. 1100), en kent hier 4 elkaar opvolgende betekenissen:

1. Persoon, die de (vooral lagere) geestelijke wijdingen heeft ontvangen, en wiens kruin daarbij geschoren is (vanaf 1100). In deze betekenis staat CLERC tegenover "leec" (= die geen ingewijde is) of zelfs tegenover "pape" (= geordende priester).
2. Persoon, die zich bezig houdt met wetenschappelijk onderzoek en omgaat met boeken (geleerde, schrijver, wijsgeer, natuurkundige, geneeskundige, advocaat, godgeleerde, raadsman, scheidsrechter, ook dichter (vanaf 1150). Het gaat dus een knap man, een "geleerde bol", iemand met een erkende bekwaamheid, iemand die kan lezen en schrijven (en rekenen!). In deze betekenis staat CLERC nu en dan tegenover "meester", en betekent dan: persoon, die nog geen meester is in een bepaalde wetenschap, student, leerling. Men kent ook een vrouwelijke vorm: CLERCKERSSE of CLERKERSE.
3. Persoon, die de wetenschap aan anderen doorgeeft, onderwijzer, schoolmeester (ca. 1200). In deze betekenis staat het woord eigenlijk in lijnrechte tegenstelling tot het voorgaande.
4. Persoon, die een beroep maakt van het lezen en schrijven, beambte, geheimschrijver, secretaris, griffier, klerk (ca. 1250). In deze betekenis zal het woord als **KLERK** in het hedendaags Nederlands belanden, en nog steeds gebruikt worden.

Het is ook in het midden van de 13^e eeuw, dat de familienamen ontstaan. Aanvankelijk bestaan uiteraard grote twijfels over de betekenis, die moet gehecht worden aan iemand, die CLERC genoemd wordt. Zo wordt in 1225 een Ecbertum CLERC vermeld, waarbij het dus kan gaan om een Ecbert, die klark van beroep is of om een Ecbert CLERC. Bij de vermelding van Johannes DEN BLOWEL, den clerc (6 augustus 1267) is het duidelijker: het gaat om de aangifte van het beroep van klerk.

Willy DE CLERCQ zelf, in een artikel verschenen in *Le Soir* van 23 augustus 1993 was in de gelegenheid deze verklaring uiteen te zetten, wat hem toen de bijnaam "*le Sherlock Holmes de la généalogie*" opleverde.

Ofschoon zij algemeen aanvaard is, heeft zij een zwak punt.

Een concreet begrip (een geestelijke) wordt afgeleid uit een abstract begrip (Gods erfdeel), terwijl in de regel vertrokken wordt van een concreet gegeven, van waaruit dan abstracte begrippen afgeleid worden en ook door verruiming nieuwe concrete begrippen ontstaan..

Er is trouwens nergens een parallel te vinden voor een dergelijke betekenisovergang, alhoewel hier een merkwaardige gelijkenis opvalt tussen de evolutie van de woordbetekenissen ΚΑΗΡΟΣ (KLIJROS en SORS).

QAL (QEL) geeft ontstaan aan ΚΑΗΡΟΣ (KLIJROS)

Uit ΚΑΗΡΟΣ (KLIJROS) ontstaat ΚΑΗΡΙΚΟΣ (KLIJRIKOS), dat wordt ontleend in het Latijn als CLERICUS, wat "klerk, geestelijke" betekent.

ΚΑΗΡΟΣ (KLIJROS) wordt vertaald in het Latijn als SORS dat betekent "lot" (in het Frans "sort, destin").

Uit SORS worden afgeleid SORTIARIUS en SORCERIUS dat betekent "magier, waarzegger, raadpleger der goden" (in het Frans "sorcier, diseur de sort")..

A. De alternatieve verklaring

1. Hier wordt de oorsprong gezocht in een ander Indo Europees grondwoord, **KEL** of **KAL**, dat "heldere plek afstekend tegen een andersgekleurde omgeving, klaarte" betekent

Een uit dit concreet grondwoord afgeleid Indo Europees woord is **KELAR** (helder), een abstract begrip.

2. In het **Archaisch Grieks** evolueert dat grondwoord naar het woord **ΚΗΛΙΣ** (KIJLIS, vlek), maar ook naar **ΚΑΛΛΟΣ** (KALLOS, schoon, bevallig)

3. In het **Oud-Germaans** wordt KELAR overgenomen als **HLERI** (klare plek in het woud).

4. In het **Latijn** klinkt de Indo-Europese woordstam door in **CALIDUS** (witte vlek op de kop van vee), maar ook in de woorden **CALVUS** (kaal), **CLARUS** (klaar), **CLARERE** (schitteren) en **COLOR** (kleur). Het woord **CLARICA** (klare plek) is een afleiding uit CLARERE.

In het **Middeleeuws Latijn** kent men het woord **CLERICA** (tonsuur, kruinschering, voorbehouden aan de jonge geestelijken, die hun geloften afleggen). Uit CLERICA zou dan **CLERICUS** (drager van de tonsuur, geestelijke) ontstaan zijn en niet omgekeerd.

5. In de **volkstalen** verschijnt het woord dan in het Oud Frans als **CLAIR** (klaar) en **CLAIRIERE** (open plek in het bos), naast **CHAUVE** (kaal), **COULEUR** (kleur) enz., in het Oud Engels als **CLEAR** (klaar) en **ENGLADE** (open plek), in het Oud Duits als **KLAR** (klaar) en **LICHTUNG** (open plek) en in het Zwitserlands als **HELM** (witte vlek op de kop van een koe)

6. In het **Middelnederlands** wordt CLERICUS dan **CLERC** (geestelijke), maar verschijnen ook de andere afleidingen, namelijk **KLAAR**, **KLAARTE**, **COLLE** (bles), **COLLEBLOMME** (kollebloem), **HELDER** en **LAAR** (open plek in het bos) en **KAAL** en **KLEUR**

De betekenisoverdracht is hier dus:

KAL (of KEL) evolueert in het Grieks naar ΚΗΛΙΣ (KIJLIS)
 en in het Latijn naar CALIDUS, woorden, die allenmaal betekenen "witte vlek, kale plek, klare plek"
 en naar CLERICA, dat betekent "tonsuur, kruinschering", waaruit dan CLERICUS (geestelijke) ontstaat.

In dit geval wordt dus het concreet begrip (een kruingeschoren geestelijke) gevormd door verruiming uit een ander concreet begrip (een open plek op de schedel, een heldere vlek die afsteekt tegen een donkere achtergrond).

De twee verklaringen zijn eigenlijk even aantrekkelijk. Wat er ook van zij, vanaf de 13^e eeuw onstaat de naam op verschillende plaatsen in Vlaanderen en Wallonië ter gelijke tijd, en verspreidt zich sindsdien over heel het land. Hij blijft behoren tot de populairste Belgische familienamen.

Het Nationaal Instituut voor Statistiek extraheerde in 1987 uit het Rijksregister in een grote databank alle Belgische familienamen voorkomende in de 589 bestaande fusiegemeenten.

Ook het aantal voorkomende familienamen per fusiegemeente werd berekend, met uitzondering van namen, die minder dan 5 maal voorkomen per gemeente.

De familienaam DE CLERCQ (16779 x) kent in België in 1987 nog 13 andere varianten, 3 zonder lidwoord en 10 met lidwoord: LE CLERCQ (7694 x), DE CLERCK (7490 x), DE KLERCK (611 x), CLERCKX (370 x), LECLERC (331 x), CLERCQ (116 x), DE CLERC (50 x), DE KLERK (43 x), DECLERQ (10 x), CLERCX (10 x), LECLERCQS (6 x), LECLERCQZ (6 x) en LECLERQZ (6 x).

In het totaal komt de naam dus 33522 x voor in België, wat hem op de 6e plaats stelt, na De Smet, Jansens, Peeters, Claeys en Vande Velde, telkens met hun varianten.

Dr. René De Clercq

Kadastrale POPP-kaarten (van circa 1860) in het Stadsarchief

Sinds kort stelt onze afdeling in het Stadsarchief op de Leiedam (naast onze reeds aanwezige bibliotheek) fotokopieën van een aantal oorspronkelijke kadastrale plannen en leggers van Popp ter inzage van onze leden en andere bezoekers.

De volgende gemeenten zijn ter inzage:

- Deinze en alle deelgemeenten
- De gemeenten Eke en Nazareth (met De Pinte als deel van Nazareth)
- De gemeenten Zulte, Machelen en Olsene

Fotokopieën van de kadastrale leggers van alle gemeenten hebben wij gebundeld tot één boekdeel.

Van de gemeenten Deinze, Petegem en Gottem-Grammene-Wontergem werden de kadastrale plannen en leggers door Guido Demuynek verwerkt tot handige naslagwerkjes die bij ons kunnen worden aangekocht. Het is de bedoeling dat in de toekomst ook te doen voor de andere gemeenten.

De hierboven vermelde naslagwerkjes kunnen aangekocht worden door overschrijving op het rek. nr. 083-2731167-38 van VVF-Deinze, p/a Lijsterstraat 35 9810 Nazareth.

De Kadastrale Popp-kaart van Deinze voor 6,50 €;

De Kadastrale Popp-kaart van Petegem voor 5,50 €;

De Kadastrale Popp-kaarten van Gottem, Grammene en Wontergem voor 10 €.

(verzendingskosten niet inbegrepen, contacteer hiervoor Guy Thoonen, tel 09/385.52.40)